

การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลห้วย อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะ
วิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19

นิพนธ์ เขมมาภโรทัย

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลห้วย อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะ
วิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19

นิพนธ์ เหมากโรทัย

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

Security Management of a community enterprise at Sattahip Sub-district, Sattahip District,
Chonburi Province during the Crisis of COVID 19 pandemic

NIBONDH KHEMAKAROTHAI

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF POLITICAL SCIENCE
IN STRATEGY AND SECURITY
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE AND LAWS
BURAPHA UNIVERSITY

2022

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ นิพนธ์ เขมมาภโรทัย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(ดร.ธีระพงษ์ ภูริปาณิก)

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ เครือนวน)

..... กรรมการ
(ดร.ธีระพงษ์ ภูริปาณิก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุรัตน์ อนันทนาธร)

..... กรรมการ
(ดร.เอกลักษณ์ ฉัตรฤทธิ)

..... รักษาการคณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร ตันศิริมงคล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

63920218: สาขาวิชา: ยุทธศาสตร์และความมั่นคง; ร.ม. (ยุทธศาสตร์และความมั่นคง)

คำสำคัญ: การจัดการความมั่นคง, วิสาหกิจชุมชน, ภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19
 นิพนธ์ เหมากโรทัย : การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึกหีบ
 อำเภอสตึกหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19. (Security Management of
 a community enterprise at Sattahip Sub-district, Sattahip District, Chonburi Province during the
 Crisis of COVID 19 pandemic) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ชีระพงษ์ ภูริปาณิก, ปร.ด. ปี
 พ.ศ. 2565.

การวิจัยเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึกหีบ อำเภอสตึก
 หีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการ
 จัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของ
 วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึกหีบ อำเภอสตึกหีบ จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
 ได้แก่ สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึกหีบ อำเภอสตึกหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวน 283
 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการ
 การวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ
 (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการทดสอบ
 สมมติฐานใช้สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear Coefficient Correlation, r) เพื่อ
 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ส่วนใหญ่มีระดับการจัดการธุรกิจชุมชน
 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.75) เมื่อพิจารณา
 เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้าน
 ผู้นำกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย = 4.00) รองลงมาคือด้านการผลิต (ค่าเฉลี่ย = 3.83) ด้านบัญชีและการเงิน
 (ค่าเฉลี่ย = 3.78) ด้านการจัดการ (ค่าเฉลี่ย = 3.70) และด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย = 3.43) ตามลำดับ
 และมีระดับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน โดยรวมนั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.90)
 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย
 ได้ดังนี้ ด้านความยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย = 4.19) รองลงมาคือด้านการขยายต่อ/การพัฒนา (ค่าเฉลี่ย = 3.92)
 และด้านความเข้มแข็ง (ค่าเฉลี่ย = 3.60) ตามลำดับ

2) การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในระดับสูง ($r = 0.724$) เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยจะพบว่ามีความสัมพันธ์สูงถึง จำนวน 4 ตัวแปร แปร โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านบัญชีและการเงิน ($r = 0.650$) ด้านการจัดการ ($r = 0.595$) ด้านผู้นำกลุ่ม ($r = 0.590$) และด้านการผลิต ($r = 0.551$) ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ปานกลาง จำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ด้านการตลาด ($r = 0.418$)

63920218: MAJOR: STRATEGY AND SECURITY; M.Pol.Sc. (STRATEGY AND SECURITY)

KEYWORDS: Security Management, Community Enterprise, Covid-19 Pandemic

NIBONDH KHEMAKAROTHAI : SECURITY MANAGEMENT OF A COMMUNITY ENTERPRISE AT SATTAHIP SUB-DISTRICT, SATTAHIP DISTRICT, CHONBURI PROVINCE DURING THE CRISIS OF COVID 19 PANDEMIC. ADVISORY COMMITTEE: TEERAPONG PURIPANIK, Ph.D. 2022.

The research on security management during the Covid-19 pandemic of the community enterprise in Sattahip Subdistrict, Sattahip District, Chonburi Province aimed to study the security management of the community enterprise and the factors that are related to the security management of the community enterprise in Sattahip Subdistrict, Sattahip District, Chonburi Province. The sample group of the study consisted of 283 members of the community enterprise in Sattahip Subdistrict, Sattahip District, Chonburi Province. The data analysis was conducted with the descriptive statistics processed via a computer program especially designed for social science research. The statistical tools employed to conduct the data analysis included Frequency, Percentage, Mean, and Standard deviation. The hypothesis testing was conducted via the Linear Coefficient Correlation (r) method.

The research found that 1. the level of community business management of members of the community enterprise during the Covid-19 pandemic was at a high level overall (average = 3.75). The level of management in each of the 5 variables was also at a high level, ranking from the highest to the lowest as follows: group leadership (average = 4.00), production (average = 3.83), accounting and finance (average = 3.78), management (average = 3.70), and marketing (average = 3.43). The level of security of the community enterprise was also at a high level overall (average = 3.90). The level of security in each of the three areas was also at a high level, ranking from the highest to the lowest as follows: sustainability (average = 4.19), expansion/development (average = 3.92), and strength (average = 3.60).

2. The management of community businesses during the Covid-19 pandemic overall was correlated to the security of the community enterprise at a high level ($r = 0.724$). The level of correlation in the following 4 variables was also at a high level, ranking from the highest to the lowest as follows: accounting and finance ($r = 0.650$), management ($r = 0.595$), group leadership ($r = 0.590$) and production ($r = 0.551$). Marketing was the only variable with the correlation at a medium level ($r = 0.418$).

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อําเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง ซึ่งสำเร็จดุษฎีบัณฑิต โดยได้รับความกรุณาจากหลายท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษา ขอขอบคุณ ดร.ธีระพงษ์ ฐิริปาณิก อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ซึ่งให้คำแนะนำในการศึกษา ตรวจสอบ และชี้แนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผศ.ดร.อนุรัตน์ อนันทนาธร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ ดร.เอกลักษณ์ ณีถฤทธิ ดร.อมรทิพย์ อมราภิบาล ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำงานนิพนธ์นี้ด้วยเช่นกัน รวมถึงอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยนาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทองค์ความรู้ตลอดการศึกษาในหลักสูตรทุกวิชา

ขอขอบคุณท่านดำรงค์ เกตรา นายกเทศมนตรีตำบลเกาะสีชัง ผู้ล่วงลับ และท่านนวัตร ธนเศรษฐ (พี่ปลัดยุทธ) ปลัดเทศบาลตำบลเกาะสีชัง ที่ได้เห็นความสำคัญและสนับสนุนให้เข้าศึกษาในระดับปริญญาโท เพื่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

ขอขอบคุณภรรยาและบุตรชายที่น่ารัก ครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย เพื่อนร่วมรุ่น สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคงปี 63 ทุกคน เพื่อนรุ่นพี่มหาบัณฑิต คุณวิษชากร ตริกตรอง (ตัน) และคุณเนตรวิทย์ มณีวงศ์วิจิตร (เสื่อ) ที่ให้กำลังใจ คอยปลุกดันและช่วยเหลือมาโดยตลอด อีกทั้งบุคลากรของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ คุณปนัดดา แฉ่งสงวน (พี่ปลา) ที่คอยประสานและให้ความช่วยเหลือเสมอมา รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในความสำเร็จทุกท่าน ที่มีได้เอ่ยนาม ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งและขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

การศึกษาในครั้งนี้จะสำเร็จไม่ได้ หากขาดความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้และได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ทำให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทให้แก่คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้สนับสนุน ส่งเสริม และให้กำลังใจเสมอมา

นิพนธ์ เขมากรโรทัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ด
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน.....	13
การบริหารจัดการภาครัฐในการส่งเสริมความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	33
สมมติฐานการวิจัย.....	34
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	34

บทที่ 3	37
วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากร	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	42
บทที่ 4	45
ผลการศึกษา	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์	45
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	46
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม	48
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	55
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	62
ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน	67
บทที่ 5	80
สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย	81
อภิปรายผลการวิจัย	85
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	100

ภาคผนวก ก	101
การทดสอบความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้วิจัย	101
ภาคผนวก ข	115
แบบสอบถามการวิจัย	115
ประวัติย่อของผู้วิจัย	127

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวนวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก ปี พ.ศ. 2565	5
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)	46
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)	46
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283).....	47
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบ แบบสอบถาม (N = 283).....	47
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาการทำงานในวิสาหกิจชุมชน ของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283).....	48
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชนของ ผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283).....	48
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทวิสาหกิจชุมชนของผู้ตอบ แบบสอบถาม (N = 283).....	49
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน ของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283).....	49
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน ของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283).....	50
ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแหล่งเงินทุนของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283).....	50
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล (N = 283)	51

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานะเศรษฐกิจ (N = 283).....	52
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม เทคโนโลยีและนวัตกรรม (N = 283).....	53
ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวม (N = 283)	54
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโค วิด-19 ด้านการจัดการ (N = 283).....	55
ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโค วิด-19 ด้านการตลาด (N = 283).....	56
ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโค วิด-19 ด้านบัญชีและการเงิน (N = 283).....	58
ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโค วิด-19 ด้านการผลิต (N = 283).....	59
ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโค วิด-19 ด้านผู้นำกลุ่ม (N = 283).....	60
ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโค วิด-19 ในภาพรวม (N = 283)	61
ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านความ เข้มแข็ง (N = 283).....	62
ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านการขยาย ต่อ/การพัฒนา (N = 283)	63
ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านความ ยั่งยืน (N = 283).....	65
ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวม (N = 283).....	66

ตารางที่ 39 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายในองค์กร ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน.....	72
ตารางที่ 40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายในองค์กร จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน	73
ตารางที่ 41 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายในองค์กร แหล่งเงินทุน.....	73
ตารางที่ 42 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายนอกองค์กร	74
ตารางที่ 43 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายนอกองค์กร วิธีชีวิตแบบนิวนอร์มัล.....	74
ตารางที่ 44 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายนอกองค์กร สภาวะเศรษฐกิจ	74
ตารางที่ 45 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วง ภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายนอกองค์กร เทคโนโลยีและนวัตกรรม	75
ตารางที่ 46 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19.....	75
ตารางที่ 47 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการจัดการ	76
ตารางที่ 48 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการตลาด.....	76
ตารางที่ 49 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านบัญชีและการเงิน	76
ตารางที่ 50 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการผลิต.....	77
ตารางที่ 51 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านผู้นำกลุ่ม.....	77

ตารางที่ 52 สรุปสมมติฐานการวิจัย 78

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	33
ภาพที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม.....	84

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิสาหกิจชุมชน (Community Enterprise) เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเศรษฐกิจในระดับล่างเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยความหมายของวิสาหกิจชุมชนนั้น หมายถึง การดำเนินกิจกรรมเชิงธุรกิจขนาดเล็กหรือเล็กมาก (Small or Micro Enterprise) ที่ดำเนินการร่วมกันแบบกิจกรรมรวมหมู่หรือกิจกรรมร่วม (Collective Action) โดยสมาชิกของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง กิจกรรมที่ดำเนินการนั้นมักจะเกิดขึ้นมาในแต่ละชุมชน และอาจมีรากฐานมาจากกิจกรรมดั้งเดิมที่มีการทำและสืบทอดกันมาอย่างยาวนานจนเรียกได้ว่าเป็นภูมิปัญญาของชุมชนก็ได้ แล้วนำมาพัฒนาต่อยอด ขยายกิจการทั้งในด้านการผลิตและการตลาดเพื่อยกระดับการพึ่งตนเองและเพิ่มรายได้แก่คนในชุมชน (วุฒิสาร ตันไชย และคณะ, 2558) ความพยายามในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทยได้ริเริ่มเมื่อไม่นานนัก โดยมีการพัฒนาต่อจากกิจกรรมอื่น ๆ ที่ริเริ่มก่อนแล้วในรูปกลุ่ม เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแปรรูป ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งบางกิจกรรมอาจเน้นการผลิตเป็นสินค้าตามนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มาก่อนก็ได้ แต่การพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนที่ดีมักจะต้องยกระดับทั้งด้านการผลิตและการตลาดด้วย และที่สำคัญต้องดำเนินการในรูปกลุ่มไม่ใช่ทำคนเดียว (สมยศ ปัญญา มาก และคณะ, 2559)

หลักการการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนนั้นมุ่งเน้นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นทำกินทำใช้ทดแทนการซื้อจากตลาดและเป็นการจัดการระบบการผลิตและบริโภคที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งที่สืบทอดกันมาของคนในชุมชนทุกคน และเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งสามารถที่จะสร้างคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ จึงได้มีการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเมื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อ

การเปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาแบบยั่งยืน(สุนิสา ละวรรณวงษ์ และ นริทร์ สังข์รักษา, 2558) ซึ่งแนวคิดวิสาหกิจชุมชนเป็นสายป่านในการยกระดับอีกขั้นของการผลิตเชิงธุรกิจชุมชน (ทศพร แก้วขวัญไกร, 2560)

การขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทยในระยะแรก รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจัง ให้การสนับสนุนความรู้ วิทยาการ การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และมีเงินสนับสนุนในการลงทุน เบื้องต้น ผลของการดำเนินการประสบผลสำเร็จในเชิงปริมาณเป็นอย่างมาก จำนวนของวิสาหกิจ ที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่ในด้านคุณภาพหรือความ ความมั่นคงยั่งยืนของการดำเนินธุรกิจยังคงมีปัญหา กล่าวคือเมื่อใดที่รัฐบาลชะลอการส่งเสริม จำนวน การขอจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเริ่มชะลอตัวและวิสาหกิจชุมชนหลายแห่งยุบเลิกกิจการ แสดงให้เห็น ถึงการส่งเสริมและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไทยยังมีปัญหา ยังไม่สามารถสร้างความเข้มแข็งและ ให้วิสาหกิจยืนอยู่ด้วยตนเองได้ กิจการของวิสาหกิจชุมชนยังไม่มี ความมั่นคงยั่งยืน จำเป็นที่รัฐบาล ต้องให้ความสำคัญและมีแผนแนวทางให้การส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนมีความมั่นคง สามารถยืน อยู่ด้วยตนเองให้ได้ (อนุรัตน์ อนันทนาธร, 2562) เนื่องจากวิถีของวิสาหกิจชุมชนนั้น ไม่ได้มุ่งเน้น เพื่อกำไรสูงสุด แต่มุ่งเน้นเรื่องลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และสร้างรายได้ให้กับสมาชิกและ ชุมชน ให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความ ยากจนของประชาชนที่มีประสิทธิภาพ มีภูมิคุ้มกันที่สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลง และสามารถรับมือกับภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะวิกฤตการณ์ร้ายแรงในปัจจุบัน อย่างสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

สถานการณ์ปัจจุบัน สังคมโลกกำลังเผชิญกับวิกฤตการณ์แพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือ SARS-CoV-2019 ที่เรียกโดยย่อว่า โควิด-19 (Covid-19) ที่แพร่กระจายไป ทั่วโลกในระยะเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งไวรัสดังกล่าวนี้ค้นพบครั้งแรกในเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2562 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นกลุ่มเชื้อขนาดใหญ่ของไวรัสที่ก่อให้เกิดความเจ็บป่วยตั้งแต่ระดับ โรคไข้หวัดธรรมดาไปจนถึงโรคไข้หวัดที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคระบบทางเดินหายใจตะวันออก กลาง หรือ MERS-CoV และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือ SARS-CoV เป็นต้น อาการทั่วไปของการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (โควิด-19) นั้น จะมีผลกระทบต่อ ระบบทางเดินหายใจ โดยเริ่มจากมีอาการไข้ ไอ หายใจถี่ และลำบาก ในกรณีที่รุนแรงมากขึ้น การติดเชื้ออาจทำให้เกิดภาวะโรคแทรกซ้อนที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ โรคปอด บวม โรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง ที่นำไปสู่สภาวะไตวายและการเสียชีวิตในที่สุด (ธิปภูพณ์ ยิ้มประเสริฐ, 2563) ผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ จะแสดงอาการตั้งแต่

ระดับความรุนแรงน้อย ได้แก่ คัดจมูก เจ็บคอ ไอ และมีไข้ โดยในบางรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการปอดบวมหรือหายใจลำบากร่วมด้วย บางรายเสียชีวิตได้แต่พบไม่บ่อยนัก แต่หากผู้สูงอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน และโรคหัวใจ จะเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วยรุนแรงหากได้รับเชื้อไวรัสโควิด-19 จนถึง ณ ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้กระจายไปทั่วโลก โดยผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปสู่ระดับความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่จะเพิ่มสูงขึ้นได้ ซึ่งผลกระทบในระยะสั้นเหล่านี้อาจส่งผลไปสู่ผลกระทบระยะยาวได้ เช่น การที่ประเทศจะสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันและการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจในระยะยาว (Long-Term Economic Growth) เนื่องจากจะต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการป้องกันและรักษาเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้ จนขาดแคลนทรัพยากรในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น นอกจากนี้ ยังเกิดการสูญเสียทางด้านทุนมนุษย์ (Human Capital) ของประเทศ ที่จะต้องเจ็บไข้ได้ป่วยเรื้อรัง (เช่น โรค ที่เกี่ยวข้องกับปอด) หรือการที่เด็กนักเรียนนักศึกษาจะต้องหยุดเรียน โดยเฉพาะในประเทศที่มีฐานะยากจนที่ระบบการพัฒนาทุนมนุษย์อย่างระบบสาธารณสุขและระบบการศึกษายังไม่ครอบคลุมทั่วถึงนัก เมื่อคนไม่สามารถเดินทางออกจากบ้านได้ ธุรกิจจำนวนมากจึงได้รับผลกระทบโดยตรง ไม่ว่าจะเป็น ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจค้าขายธุรกิจ ท่องเที่ยว ฯลฯ (ศรุदानนท์ ขอบประคิษฐ์, 2563) จะเห็นได้ว่า วิกฤตโควิด-19 นั้นเป็นภัยคุกคามระดับโลกในทุกมิติ และได้ทำให้วิถีของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง ครั้งยิ่งใหญ่อย่างไม่มีวันหวนกลับ ไปสู่วิถีชีวิตแบบความปกติใหม่ หรือที่เรียกกันอย่างคุ้นชินว่า วิถีแบบนิวนอร์มัล (New Normal)

สถานการณ์ในประเทศไทย วิกฤตโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญที่กำลังเร่งให้เศรษฐกิจเข้าสู่วิกฤตเศรษฐกิจ ที่จะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปจนถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกมิติ ซึ่งวิสาหกิจชุมชนก็ตกอยู่ภายใต้ผลกระทบที่เป็นภัยคุกคามมาจากวิกฤตการณ์โควิด-19 อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นเดียวกัน วิสาหกิจชุมชนหลายแห่งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหรือเป็นแหล่งศึกษาดูงาน มีจำนวนลูกค้าเข้ามาเยี่ยมชมหรือจำนวนคนที่เข้ามาอบรมศึกษาดูงานลดลง บางแห่งได้ปิดตัวลงตามนโยบายของรัฐบาล ส่วนวิสาหกิจชุมชนประเภทอื่น ๆ ก็ได้ผลกระทบเช่นกัน ผลลัพธ์ที่ไม่สามารถจำหน่ายได้ ยอดคำสั่งซื้อลดลงรายได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง บางแห่งไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ก็ปิดตัวลงชั่วคราวหรือบางแห่งก็ได้ปิดตัวลงอย่างถาวรในขณะที่เดียวกันบางแห่งก็ยังคงประคับประคองกลุ่มให้สามารถปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและดำเนินการต่อไปได้

การปิดกิจการของวิสาหกิจชุมชน หมายถึงภาระหนี้ของชาวบ้านที่เพิ่มขึ้นด้วย ปัญหาเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนและชุมชนนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ ดังนั้น การหาแนวทางให้วิสาหกิจชุมชนได้พัฒนาความสามารถในการอยู่รอดจึงมีความสำคัญต่อทั้ง ประชาชน ชุมชน และประเทศชาติ (ทักษัญญา สง่าโยธิน, 2560) การที่วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนา ความสามารถในการอยู่รอดของกิจการจะส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนและสมาชิกสามารถพึ่งตนเองได้ อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนและชุมชนต่อไปตามลำดับ (ชมภูนุท จันนุ้ย และ พินิจ ลาภานานนท์, 2562) และเมื่อวิสาหกิจชุมชนอยู่รอดนั้นก็หมายความว่า สมาชิกยังคงมีงานมีรายได้ เศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง อันจะส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจระดับชาติต่อไป นอกจากนี้ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ วิสาหกิจชุมชนยังส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาสังคมอีกด้วย โดยการรวมตัวกันทำงานของคนในชุมชนช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกัน พัฒนาความสามารถในการคิดและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็น คุณสมบัติที่สำคัญจำเป็นต่อการพัฒนาสังคมไทยในภาพรวม (วิศลย์ธีรา ฆตตานนท์, 2560)

ตำบลสตึก ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบบริเวณ ชายฝั่งทะเลและหุบเขา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของกองทัพเรือที่ครอบคลุมไปถึงพื้นที่เขตทรงสงวน ของกองทัพเรือ ด้วยเดิมเคยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ประชาชนในอดีตจึงประกอบอาชีพเกษตรกร รวมไปถึงอาชีพประมงชายฝั่ง ต่อมาในปัจจุบันได้มีการย้ายถิ่นฐานของข้าราชการทหารเรือเข้าสู่ อำเภอสตึกมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ตำบลสตึก จึงทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนเพิ่มมากขึ้น และมีหมู่บ้านจัดสรรเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ประชากรในพื้นที่ตำบลสตึกจึงมีอาชีพรับราชการ ทหารเรือเป็นส่วนใหญ่ ส่วนพลเรือนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว รวมไปถึงแรงงานรับจ้างที่มาจากประชากรแฝง แต่ก็ยังมีประชาชนอีกจำไม่น้อยที่คงประกอบอาชีพ ดังเดิมคือเกษตรกรและประมงชายฝั่ง ซึ่งในภาวะวิกฤตโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนกลุ่ม พลเรือนนี้มากที่สุดเพราะไม่มีรายได้ประจำเหมือนกับข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึกมีอยู่มากมายหลายกลุ่ม ซึ่งข้อมูลจากระบบ สารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร รายงานว่ามีจำนวน วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก ปี พ.ศ. 2565 ทั้งหมด 18 แห่ง ดังแสดงในตารางที่ 1 (www.smce.doae.go.th/smce1/, 2565)

ตารางที่ 1 จำนวนวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก ปี พ.ศ. 2565

ลำดับที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ประเภทกิจการ	จำนวนสมาชิก (คน)
1	วนเกษตรและพืชสมุนไพร	การผลิตพืช/การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	19
2	เพียรพาทำศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตร ประจำตำบลสตึก	การผลิตพืช/การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร/การ ให้บริการ	7
3	พืชสมุนไพรสตึก	การผลิตพืช/ การผลิตปัจจัยการผลิต	7
4	บ้านเตาถ่าน	การผลิตพืช/การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร/การ ให้บริการ	8
5	บาติกบ้านยางงาม	ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า	14
6	แม่บ้านตำรวจน้ำสตึก	ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า/ ของชำร่วย/ของที่ระลึก	8
7	กลุ่มเกษตรอินทรีย์ กรม สรรพาวุธทหารเรือ	การผลิตพืช/การผลิตปศุสัตว์/ การผลิตประมง/การผลิตปัจจัย การผลิต	26
8	กลุ่มอาชีพเย็บตุ๊กตา ม.6 ต.สตึก อ.สตึก จ.ชลบุรี	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ อาหาร/การผลิตสินค้าอื่นๆ	30
9	ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทยและ ผ้าใยบัว	ดอกไม้ประดิษฐ์/ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ อาหาร	15
10	อาหารบ้านไทยร่วมใจ	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ อาหาร	20
11	ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสตึก	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ อาหาร/ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	30

ตารางที่ 1 จำนวนวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก ปี พ.ศ. 2565 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	ประเภทกิจการ	จำนวนสมาชิก (คน)
12	ศูนย์ส่งเสริมอาชีพวัฒนธรรม ไทยสปลา	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร/สุขภาพ/ การให้บริการ	13
13	แม่บ้านเกษตรกรหนองระกำ	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ อาหาร/ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	20
14	กลุ่มบาติกแม่บ้านทหารเรือ	ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า/ ของชำร่วย/ของที่ระลึก	8
15	ศูนย์อนุรักษ์นวดแผนไทยวัด หลวงพ้ออี	สุขภาพ	15
16	เขาคันธมาทน์	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ อาหาร/ การผลิตสินค้าอื่นๆ	20
17	เชิงเขาหมอน	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์ อาหาร/ ดอกไม้ประดิษฐ์/ผลิตภัณฑ์ สมุนไพร/ การผลิตพืช/ท่องเที่ยว	8
18	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสุขุม พัฒนา	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร/ การผลิตพืช/เครื่องดื่ม	15
รวม			283

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยพบว่าวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึกส่วนใหญ่เป็นกิจการประเภทการผลิตสินค้า ทั้งการผลิตปัจจัยการผลิต การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ของชำร่วยหรือของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ ผ้าทอและเสื้อผ้า ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรค้าขาย และกลุ่มแม่บ้านของข้าราชการทหารเรือที่ไม่อาชีพที่มีรายได้ประจำ รายได้ของสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จึงมาจากการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบของรายได้หลัก หรือ

บางคนอาจเข้าร่วมกลุ่มเพื่อเป็นอาชีพเสริมในรูปแบบของรายได้รอง ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่ารายได้เหล่านี้คือรายได้ที่ใช้ในการจุนเจือครอบครัว เป็นค่าใช้จ่ายและลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่มั่นคง ดังนั้น เมื่อเกิดภาวะวิกฤตโควิด-19 ขึ้น อาจส่งผลร้ายให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เช่น ไม่สามารถทนทานต่อกระแสภาวะวิกฤตนี้ไปได้และมีความเสี่ยงที่จะปิดกิจการลง ในที่สุด หรือต้องปิดกิจการลงเป็นการชั่วคราวโดยยังไม่สามารถหาทางฟื้นตัวกลับมาได้ ในขณะที่เดียวกันกลุ่มวิสาหกิจชุมชนก็ไม่สามารถดำเนินกิจการได้ปกติตามเดิม ด้วยยอดขายที่มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เกิดภาวะวิกฤตโควิด-19 ด้วยเหตุนี้เอง จึงทำให้สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขาดรายได้ในการจุนเจือครอบครัว และในที่สุดอาจนำไปสู่ปัญหาปากท้องของครอบครัว

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้มีความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา จึงได้ทำการศึกษาว่า วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อําเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี มีการจัดการความมั่นคงอย่างไรในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 และปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อําเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด - 19 เพื่อจะได้นำผลจากการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางให้แก่วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึกหรือวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ นำไปปรับใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของตนเอง เพื่อให้สามารถอยู่รอดท่ามกลางสถานการณ์โควิด-19 ที่กำลังเกิดขึ้นหรือวิกฤตอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและอยู่รอดท่ามกลางกระแสของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัลได้อย่างมั่นคง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อําเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อําเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตในด้านช่วงเวลาของการศึกษา

ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัยตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2565

2. ขอบเขตในด้านพื้นที่ของการศึกษา

ศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 1) วิสาหกิจชุมชนวนเกษตรและพืชสมุนไพร 2) วิสาหกิจชุมชนเพียรพาทำศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรประจำตำบลสตึก 3) วิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรสตึก 4) วิสาหกิจชุมชนบ้านเตาถ่าน 5) วิสาหกิจชุมชนบาติกบ้านยางงาม 6) วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านตำรวจน้ำสตึก 7) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ กรมสรรพาวุธทหารเรือ 8) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเย็นฤดี ม.6 ต.สตึก อ.สตึก จ.ชลบุรี 9) วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทยและผ้าใยบัว 10) วิสาหกิจชุมชนอาหารบ้านไทยร่วมใจ 11) วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์สมุนไพรสตึก 12) วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมอาชีพวัฒนธรรมไทยสปา 13) วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรหนองระกำ 14) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบาติกแม่บ้านทหารเรือ 15) วิสาหกิจชุมชนศูนย์อนุรักษ์นวดแผนไทยวัดหลวงพ้ออี่ 16) วิสาหกิจชุมชนเขาคันธมาถน์ 17) วิสาหกิจชุมชนเชิงเขาหมอน และ 18) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสุขุมพัฒนา

3. ขอบเขตในด้านเนื้อหาของการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยใช้แนวคิดเรื่องการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ของสุทธิกานต์ คงคล้าย และวินิตรา ทีละพัฒนา (2564) ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการ 2) ด้านการตลาด 3) ด้านบัญชีและการเงิน 4) ด้านการผลิต 5) ด้านผู้นำกลุ่ม และแนวคิดเรื่องความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนของอนรรตน์ อนันตนาทร (2562) ประกอบด้วย 1) ด้านความเข้มแข็ง 2) การขยายต่อ/การพัฒนา 3) ด้านความยั่งยืน

4. ขอบเขตในด้านประชากรของการศึกษา

กลุ่มประชากรสำหรับใช้ในการตอบแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้การศึกษา คือ สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด 18 กลุ่ม ในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี จำนวน 283 ราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คาดว่าข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาจะเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก่วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี รวมถึงวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ ในการนำไปพัฒนา ปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงและสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเอง ในสถานการณ์โควิด-19 ที่กำลังเกิดขึ้นหรือวิกฤตอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
2. คาดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี จะนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้มีความมั่นคง เข้มแข็ง และยั่งยืน
3. คาดว่าผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้พัฒนาชุมชนอำเภอสตึก และเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี นำไปใช้ในการส่งเสริมความมั่นคงและความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนและวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
3. การบริหารจัดการภาครัฐในการส่งเสริมความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
4. สถานะวิกฤตของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย
7. สมมติฐานการวิจัย
8. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ

“การบริหาร” (Administration) และ “การจัดการ” (Management) มีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อย โดยการบริหารจะสนใจและสัมพันธ์กับการกำหนดนโยบายไปลงมือปฏิบัติ นักวิชาการบางท่านให้ความเห็นว่าการบริหารใช้ในภาครัฐ ส่วนการจัดการใช้ในภาคเอกชน อย่างไรก็ตามในตำราหรือหนังสือส่วนใหญ่ทั้ง 2 คำนี้ มีความหมายไม่แตกต่างกันนัก จึงสามารถใช้แทนกันได้ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป (สุรัสวดี ราชกุลชัย, 2543)

คูณซ์ และไวฮริช (Koontz and Wehrich, 1998) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการทำงาน ที่ไม่ใช่การทำงานเพื่อให้งานเสร็จสิ้นไปแต่เพียงอย่างเดียวในภาวะปัจจุบัน ซึ่งวิทยาการก้าวหน้า การจัดการจึงจำเป็นต้องใช้หลักวิชาการเข้ามาช่วย มิใช่ประสบการณ์แต่เพียงอย่างเดียว การศึกษาวิชาการจัดการมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับงานย่อมจะเกิดคุณค่าหลายประการ ได้แก่

1. คุณค่าในด้านการประหยัด หมายถึง จะทำให้การใช้จ่ายเงินทุนเกิดประโยชน์สูงสุดได้กำไรหรือผลตอบแทนสูงสุด ประหยัดทั้งคน เงิน วัสดุสิ่งของ และเวลา

2. คุณค่าในด้านประสิทธิผล การทำงานให้ลุล่วงไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือที่คาดหวังไว้ เรียกว่าการจัดการนั้นมีประสิทธิผล แต่ผลสำเร็จของงานดังกล่าวนี้ อาจไม่ประหยัดหรือไม่มีประสิทธิภาพได้ หากไม่ใช่หลักวิชาการเข้ามาช่วยในการจัดการ

3. คุณค่าในด้านประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และให้ได้รับประโยชน์สูงสุดโดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4. คุณค่าด้านความเป็นธรรม การจัดการงานหากปฏิบัติตามความพอใจของผู้จัดการ โดยมีได้ยึดหลักเกณฑ์และทฤษฎีต่าง ๆ เป็นหลัก ย่อมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นโดยมิได้ตั้งใจ ทำให้ขวัญในการทำงานของคนในหน่วยงานไม่ดี ซึ่งจะส่งผลไปถึงคุณภาพของงานที่ปฏิบัติด้วย

5. คุณค่าในเกียรติยศชื่อเสียง ผู้จัดการที่ดีมีประสิทธิภาพในทุกสาขางานและในทุกระดับ ย่อมจะเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญ ตรงข้ามกับผู้จัดการที่บริหารงานตามใจตนเองปราศจากหลักเกณฑ์ เล่นพวกพ้อง ดังนั้น การศึกษาวิชาการบริหารและการจัดการจะช่วยให้มีความเข้าใจลึกซึ้งมองเห็นลู่ทางที่จะบริหารงานให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม

อนูรัตน์ อนันทนาธร (2562) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการ ไว้ดังนี้

1. การบริหารจัดการทำให้งานบรรลุ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การโดยการอาศัยทรัพยากรบุคคลที่พร้อมมอบความสามารถให้แก่องค์การอย่างดีที่สุด

2. การบริหารจัดการทำให้การดำเนินงานมีความง่าย ไม่สลับซับซ้อน ไม่เกิดปัญหาที่มีขนาดใหญ่ มีความรุนแรง

3. การบริหารจัดการทำให้มีนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ

4. การบริหารจัดการที่ดีสามารถทำให้งานสำเร็จได้โดยการใช้ทรัพยากรที่มีในองค์การให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ส่วน พรศักดิ์ เหลียงตระกูล (2560) ได้ให้ความหมายของการจัดการว่า หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมที่กลุ่มบุคคลในองค์กรร่วมกันทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางที่กำหนดไว้ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดการองค์กร 3) การบังคับ

บัญชาสั่งการ 4) การประสานงาน และ 5) การควบคุม ซึ่งความสำคัญของการจัดการ กระบวนการ หรือการจัดการ มีความสำคัญต่อองค์กรธุรกิจเพราะทุกขั้นตอนมีผลต่อความสำเร็จที่จะทำให้เกิดผลกำไร และช่วยให้องค์กรธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ นอกจากนี้กระบวนการจัดการยังเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องรู้จักนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เนื่องจากแต่ละองค์กรมีปัจจัยความสำเร็จที่แตกต่างกัน โดยกระบวนการในการจัดการมีอยู่ด้วยกัน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน หมายถึง การพิจารณากำหนดแนวทางการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยเกิดจากการใช้ดุลยพินิจคาดการณ์ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางการทำงานในอนาคต

2. การจัดการองค์การ หมายถึง การจัดการระเบียบหรือโครงสร้างของการทำงานภายในองค์กรให้เป็นระบบระเบียบและอยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น

3. การบังคับบัญชาสั่งการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้ความสามารถชักจูงหรือหว่านล้อมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานตามคำสั่ง จนสามารถทำให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จ

4. การประสานงาน หมายถึง การจัดให้ทรัพยากรบุคคลภายในองค์กรทำงานประสานสัมพันธ์สอดคล้องเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงานราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การควบคุม หมายถึง กระบวนการทำงานเริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐาน การแก้ไข การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาตลอดจนการดำเนินงานตามแผน และการประเมินแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ดังนั้นกล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการ คือ การทำให้กลุ่มบุคคลในองค์กรเข้าทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กร การจัดการประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์กร การคัดสรรบุคลากร การนำหรือการสั่งการ และการควบคุมองค์กรหรือความพยายามที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

ความหมายของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชน (Community Enterprise) มาจากคำว่า “วิสาหกิจ” (Enterprise) ซึ่งแปลว่าการประกอบการ หรือ กิจการรวมกับคำว่า ชุมชน (Community) ซึ่งหมายถึง กลุ่มคนที่มีความผูกพันมีวิถีชีวิตร่วมกัน อาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกัน เมื่อรวมคำว่า “วิสาหกิจ” กับคำว่า “ชุมชน” เป็น “วิสาหกิจชุมชน” จึงมีความหมายตรงตัวว่า เป็นกิจการหรือการประกอบการที่ดำเนินการโดยกลุ่มคนในชุมชนเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562ก) ส่วนพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ให้ความหมายของ “วิสาหกิจชุมชน” ไว้ว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า หรือ การให้บริการ มีการรวมตัวกันประกอบกิจการ โดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันมีวิถีชีวิตร่วมกัน เป็นนิติบุคคล หรือไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้เพื่อสร้างรายได้ และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562ข)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การประกอบการหรือกิจการของชุมชนแบบพึ่งพาตนเองที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้าหรือให้บริการอื่น ๆ โดยการใช้ความรู้ ความสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญวิสาหกิจชุมชนในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. วิสาหกิจชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจพื้นฐานทำให้ชุมชนมีความมั่นคงในการผลิต การบริโภค การออม การลงทุนจะทำให้เศรษฐกิจมหภาคขับเคลื่อนไปได้

2. วิสาหกิจชุมชนเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเรียนรู้ พึ่งตนเอง และพลิกฟื้นพลังสำคัญ

3 เรื่อง ให้กลับคืน คือ ความเชื่อมั่นในตนเองของผู้คนในชุมชน ความสำคัญระหว่างคนกับธรรมชาติ และระบบการบริหารจัดการของชุมชน

3. คุณค่าของวิสาหกิจชุมชนจึงไม่ใช่แค่การสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มรายได้ แต่เป็นการฟื้นความสัมพันธ์ทางสังคมแบบพึ่งพาอาศัยกันกลับคืนมาฟื้นฟูอำนาจในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและผลผลิตของชุมชน โดยชุมชน ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรเอง และเป็นการฟื้นการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชน ทำให้ชุมชนเป็นอิสระจากระบบพึ่งพาทภายนอก

องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน

เสรี พงศ์พิศ (2548) กล่าวว่าวิสาหกิจชุมชนจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ คือ

1. ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ
2. ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน
3. ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน
4. มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานภูมิปัญญาสากล
5. ดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นระบบ
6. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ
7. มีการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนเป้าหมาย

ประเภทของวิสาหกิจชุมชน

พัฒน์กมล อ่อนสำลี (2564) ได้กล่าวว่า ประเภทของวิสาหกิจชุมชน สามารถมองได้หลายมิติ กล่าวคือ แบ่งตามลักษณะการประกอบการเป็นหลัก และแบ่งตามการจัดระดับและขั้นตอนการพัฒนาการประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

การแบ่งตามลักษณะการประกอบการเป็นหลักสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน เป็นการผลิตเพื่อการใช้ในท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งมีอยู่ 5 อย่าง คือ ข้าว อาหาร สมุนไพร ของใช้ ปุ๋ย ซึ่งอยู่ในขีดความสามารถของชาวบ้านทั่วไปจะทำได้ เป็นของต้องกินต้องใช้ประจำวัน มีมูลค่ามากกว่าครึ่งของค่าใช้จ่ายทั้งปีของแต่ละครัวเรือน แต่ชาวบ้านทั่วไป ไม่ว่าจะอยู่ใกล้เมืองหรือไกลเมืองต่างก็ซื้อกิน ซื้อใช้

2. วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า เป็นวิสาหกิจชุมชนที่สามารถนำออกสู่ตลาดใหญ่ได้เพราะมีลักษณะเฉพาะตัว มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น บางอย่างอาจมีสูตรเด็ดเคล็ดลับหรือคุณภาพดีในระดับมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไปได้ หนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ก็คือหนึ่งในวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า

ส่วนการแบ่งตามการจัดระดับและขั้นตอนการพัฒนาการประกอบการของวิสาหกิจชุมชนสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ระดับครอบครัว คือ วิสาหกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง เป็นการประกอบกิจกรรมเพื่อกินใช้ในครอบครัว เพื่อทดแทนการพึ่งพาจากภายนอก เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรไว้ใช้กินในครอบครัว

2. ระดับชุมชนและเครือข่าย คือ วิสาหกิจชุมชนแบบพอเพียง เป็นการประกอบกิจการโดยกลุ่มเพื่อตอบสนองการอุปโภคบริโภคในชุมชนและเครือข่ายซึ่งสามารถที่จะพัฒนาให้เป็นวิสาหกิจชุมชนแบบก้าวหน้าได้ เพื่อที่จะแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไปได้

รูปแบบของวิสาหกิจชุมชน

อนุรัตน์ อนันทนาธร (2562) กล่าวว่า รูปแบบวิสาหกิจชุมชนนั้นเริ่มตั้งแต่แบบพื้นฐาน คือ ผลิตเพื่อกินใช้ในครอบครัว ใช้ในชุมชน เมื่อผลิตมากกว่าที่ใช้นำออกไปจำหน่าย และสุดท้ายหากมีการผลิตเพื่อการจำหน่ายนั้นคือ ระดับธุรกิจ หรือระดับก้าวหน้าที่เป็นการผลิตเพื่อนำออกจำหน่ายในตลาดใหญ่ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร (2548) ได้แบ่งรูปแบบของวิสาหกิจชุมชนได้ดังนี้

1. วิสาหกิจชุมชนระดับครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของการแปรรูปหรือผลิตภัณฑ์ของชุมชนเพื่อการอุปโภคบริโภคของตนเองภายในครัวเรือนเป็นหลักสมาชิกในชุมชนจะสร้างผลิตภัณฑ์ในลักษณะหลากหลายเพื่อพึ่งตนเองลดรายจ่ายที่เสียไปจากการซื้อและป้องกันไม่ให้เงินของชุมชนไหลออกไปนอกชุมชนโดยไม่จำเป็นซึ่งจะส่งผลให้การหมุนของเงินอยู่ในหมู่บ้าน

2. วิสาหกิจชุมชนระดับชุมชนเมื่อวิสาหกิจของชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์ขั้นแรกเพื่อลดรายจ่ายหรือเพื่อการพึ่งตนเองได้แล้วจึงค่อยขยายออกไปสู่เพื่อนบ้านผู้ผลิตเองไม่ได้ต้องซื้อสินค้าจากภายนอกเพราะการพึ่งตนเองในบางกรณีไม่สามารถทำได้โดยลำพังครอบครัวเดียว วิสาหกิจชุมชนขั้นที่สองจึงเป็นวิสาหกิจชุมชนที่เกื้อหนุนให้เกิดการพึ่งพาอาศัยระหว่างครอบครัวในชุมชนเดียวกันเป็นการลดภาระการซื้อของแพงหรือช่วยลดรายจ่ายให้แก่เพื่อนบ้านเงินไม่ออกไปจากหมู่บ้าน

3. วิสาหกิจชุมชนระดับเครือข่ายการพึ่งตนเองในบางกรณีชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพังชุมชนเดียวแต่เป็นไปได้เมื่อหลายชุมชนร่วมมือกันเพื่อตอบสนองความต้องการของทุกชุมชนวิสาหกิจชุมชนระดับเครือข่ายจึงเป็นระบบพึ่งพาอาศัยระหว่างชุมชนที่มีผลผลิตและทรัพยากรแตกต่างกัน

4. วิสาหกิจชุมชนเพื่อการจัดการผลผลิตส่วนเกินเป็นวิสาหกิจที่ดำเนินการแปรรูปผลผลิตหรือทรัพยากรของชุมชนสร้างผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องเพื่อเพิ่มมูลค่าและตอบสนองการตลาดภายนอกชุมชนและเครือข่าย

5. วิสาหกิจชุมชนระดับธุรกิจ คือ วิสาหกิจชุมชนแบบก้าวหน้าเป็นการประกอบการที่เริ่มจากฐานครอบครัวพัฒนาจนถึงขั้นธุรกิจ โดยมีการพัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำออกตลาดใหญ่ได้มีคุณภาพดีได้มาตรฐาน และสามารถแข่งขันกับสินค้าและบริการทั่วไปได้

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

ชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (2556) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สามารถวิเคราะห์ห้ออกมาได้เป็น 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ทรัพยากรทางการบริหารกลุ่มวิสาหกิจ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการวางกฎระเบียบ การแบ่งบทบาท การระดมทุน การแบ่งปันผลประโยชน์ ความเสียสละ ความสามัคคี ความร่วมมือของสมาชิกและครอบครัว การดำเนินกิจกรรมที่ต่อเนื่อง คุณภาพสินค้า การบริหารการตลาด ภาวะผู้นำ และการเครือข่ายวิสาหกิจ

2. ทรัพยากรทางการบริหารชุมชน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน วัฒนธรรม และประเพณี โครงสร้างประชากร การพัฒนาคนรุ่นใหม่ ทรัพยากรภายในชุมชน การจ้างงานในชุมชนและรายได้ การมีส่วนร่วมของชุมชน การมีตลาดรองรับ ตลอดจนการยอมรับของชุมชน

3. ปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง นโยบายรัฐ เครือข่ายภาคี กลไกทางการตลาด และการคมนาคม เป็นต้น

ตลาดของวิสาหกิจชุมชน

ตลาดของวิสาหกิจชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท (อนุรัตน์ อนันทนาธร, 2562) ดังนี้

1. ตลาดแบบพอเพียง เป็นตลาดภายในท้องถิ่นและระหว่างชุมชน หรือในเครือข่ายที่คนในชุมชนผลิตสินค้า เช่น สบู่ ยาสีฟัน ยาสระผมที่ทำจากสมุนไพร เป็นต้น ที่ทำเพื่อขายให้คนในชุมชนหมู่บ้าน หรือหมู่บ้านใกล้เคียง หรือผลิตไว้เพื่อใช้ในครัวเรือน ครอบครัว ชุมชน เครือข่ายในท้องถิ่น

2. ตลาดแบบผูกพัน เป็นตลาดที่มีข้อตกลงซื้อขาย และเซ็นสัญญากันระหว่างองค์กร หน่วยงานนอกชุมชน และมีการกำหนดระยะเวลา และจำนวนผลิตภัณฑ์ ทำให้วิสาหกิจมีตลาดรองรับที่แน่นอนเพราะผลิตตามคำสั่งซื้อและข้อตกลงที่มีกันไว้แล้วระหว่างผู้ผลิตและผู้ซื้อ

3. ตลาดบริโภคน คือการผลิตสินค้าภายในชุมชนแล้วนำออกไปจำหน่ายในตลาดใหญ่ เช่น นำไปวางขายตามร้านสะดวกซื้อ การออกไปจำหน่ายตามงานเทศกาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ หรือหากมีศักยภาพก็อาจส่งออกไปยังต่างประเทศ

จากแนวคิดของวิสาหกิจชุมชนที่กล่าวมา เราจะเห็นได้ว่า การประกอบการวิสาหกิจชุมชน จะเน้นการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ซึ่งไม่ได้เน้นเพื่อกำไรสูงสุด แต่จะเน้นที่การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกและคนในชุมชน ซึ่งมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ที่จะทำให้เราอยู่รอดได้ภายใต้สภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การบริหารจัดการภาครัฐในการส่งเสริมความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนนั้น เกิดจากแนวทางในการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและปัญหาความยากจนในยุคของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่มุ่งแก้ปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ได้มีการจัดทำโครงการ “นโยบายเศรษฐกิจรากหญ้าและหลักประกันสังคม” ขึ้น โดยกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขึ้นใหม่และรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจไว้ เน้นความสมดุลของเศรษฐกิจในระดับฐานราก สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนผู้ประกอบการรายย่อยแทนการสนับสนุนผู้ประกอบการรายใหญ่เพื่อสร้างงานและรายได้ให้กับประชาชนโดยเฉพาะในชนบทที่ห่างไกล เพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพทำให้ชุมชนเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งนโยบายดังกล่าวก็ยังคงสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีแนวทางในการบริหารจัดการภาครัฐในการส่งเสริมความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน (อนุรัตน์ อนันตนาทร, 2562) ดังนี้

การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ต้องทำการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ดังนี้ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2548)

1. ให้มีการจดทะเบียนรับรองสถานะของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ที่จะขอรับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัตินี้ โดยยื่นขอจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตร

2. จัดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เป็นเอกภาพโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด และคณะกรรมการประสานนโยบายกองทุนเพื่อพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน โดยให้ กรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการ ของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนทั้ง ในระดับชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเลขานุการระดับ จังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเลขานุการ และคณะกรรมการประสานนโยบายกองทุนเพื่อพัฒนา กิจการวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน และกรมส่งเสริม การเกษตรเป็นเลขานุการ

3. ให้คณะกรรมการจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน หรือ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร วิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิ : ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิ ในการประกอบ กิจการอย่างครบวงจรรวมทั้ง การให้ความรู้การจัดตั้ง การร่วมมือซึ่งกันและกัน การศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการนำวัตถุดิบทรัพยากรหรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจ ชุมชนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ หรือการให้ความรู้เกี่ยวกับขบวนการผลิตและบริหารจัดการธุรกิจ ทุกด้าน เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับปฐมภูมิจึงมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเอง วิสาหกิจ ชุมชนที่มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้แล้ว ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้ความรู้และการสนับสนุนในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับสูงขึ้นไป ตามความพร้อมและความต้องการของกิจการวิสาหกิจชุมชนร่วมมือซึ่งกันและกัน หรือให้ ความช่วยเหลือในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านคุณภาพการผลิต การจัดการและการตลาด เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับที่สูงยิ่งขึ้น เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน : ให้มีการสนับสนุนการจัดตั้งการประกอบการการตลาดรวมทั้ง ส่งเสริม ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอื่น เพื่อขยายและสร้างความมั่นคงให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชน

4. ให้คณะกรรมการจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการ วิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้แล้วอย่างต่อเนื่องรวมถึงการให้ความรู้และ การสนับสนุนในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับที่สูงขึ้นไปตามความพร้อมและ

ความต้องการของกิจการวิสาหกิจชุมชน เช่น การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกิจการวิสาหกิจชุมชนและการออกแบบที่ทันสมัยตามความต้องการของตลาดการร่วมมือซึ่งกันและกันหรือให้ความช่วยเหลือในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านคุณภาพการผลิตการจัดการและการตลาดเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับที่สูงยิ่งขึ้น

5. ให้คณะกรรมการให้การสนับสนุนในการจัดตั้งการประกอบการการตลาดรวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอื่นเพื่อขยายและสร้างความมั่นคงให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชน ในกรณีที่วิสาหกิจชุมชนประสงค์จะรวมตัวกันจัดตั้งเป็นเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือดำเนินการจัดตั้งเป็นองค์กรธุรกิจใด ๆ

6. ให้คณะกรรมการส่งเสริมการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์และการรับรองเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดส่วนประกอบวิธีการผลิตคุณภาพหรือคุณลักษณะอื่นใดของสินค้าหรือการรับรองเกี่ยวกับสภาพคุณภาพชนิดหรือคุณลักษณะอื่นใดของบริการเพื่อให้สินค้าหรือบริการของกิจการวิสาหกิจชุมชนเป็นที่เชื่อถือรวมทั้งปลอดภัยต่อผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการ

แนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) นั้นหลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ก็คือการยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2559)

ภายใต้เงื่อนไขและสภาพแวดล้อมด้านความเข้มแข็ง สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งในและต่างประเทศดังกล่าว จะเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องปรับตัวและมีการบริหารความเสี่ยงอย่างชาญฉลาดมากขึ้น ต่อจากนี้ไป ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหาฐานสำคัญที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่สั่งสมมานาน

ในขณะเดียวกัน ดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ จะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นที่มีลักษณะการบูรณาการ และ ใช้ประกอบการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติเกิดผลสัมฤทธิ์ ได้อย่างแท้จริงในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชุมชน และวิสาหกิจชุมชน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2559)

1. การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ให้ความสำคัญกับการจัดบริการของรัฐ ที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข ให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสและผู้ที่ยากไร้ในพื้นที่ห่างไกล การจัดสรรที่ดินทำกิน สนับสนุนในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ และสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพ ผู้ด้อยโอกาส สตรี และผู้สูงอายุ รวมทั้งกระจายการจัดบริการภาครัฐให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นพลังร่วมทางสังคมเพื่อสนับสนุน การพัฒนาและพร้อมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนจัดสวัสดิการและ บริการในชุมชน และผลักดันกลไกการกระจายที่ดินทำกินและการบริหารจัดการที่ดินของชุมชน โดยมุ่งบรรลุเป้าหมายสำคัญในการยกระดับรายได้ประชากรกลุ่มร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด

2. การพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อย ขนาดเล็กและขนาดกลาง วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจ เพื่อสังคมเพื่อขยายฐานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความครอบคลุมมากขึ้น เป็นการสร้าง โอกาสทางเศรษฐกิจสำหรับกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาและส่งเสริม สังคมผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการที่ผลิตได้และขายเป็น

3. การปรับโครงสร้างการผลิตและการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในแต่ละช่วงของห่วงโซ่ มูลค่า เน้นสร้างความเข้มแข็งให้กับปัจจัยพื้นฐาน ทูทางเศรษฐกิจให้สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพ ของฐานการผลิตและฐานรายได้เดิม และยกระดับห่วงโซ่มูลค่าด้วยการใช้เทคโนโลยีวิจัยและ พัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับความต้องการของ ตลาด รวมทั้งสร้างสังคมผู้ประกอบการให้มีทักษะการทำธุรกิจที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ เทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนาพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เพื่อรองรับการ ขยายตัวทางเศรษฐกิจและขับเคลื่อนเศรษฐกิจเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงในอนาคต

4. การพัฒนาระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืนและการขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มทางการเกษตรจากกิจการเจ้าของคนเดียว เป็นการประกอบการในลักษณะสหกรณ์ทำหุ้นส่วน และบริษัทเพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนกรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2560-2564

กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานภาครัฐสังกัดกระทรวงมหาดไทยมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพโดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศศึกษาวิเคราะห์วิจัยจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชนตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืนจุดเน้นการดำเนินงานที่สำคัญของกรมการพัฒนาชุมชนตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนกรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2560-2564 คือ การทำให้เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของหน่วยงานที่จะต้องพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนและสร้างระบบกลไกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ภายในปี 2564” โดยมีจุดเน้นการดำเนินงานที่สำคัญตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน (อนรรัตน์ อนันตนาธร, 2562) ดังนี้

1. สร้างสรรค์ชุมชนให้พึ่งตนเองได้
2. ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว
3. เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

ภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิสาหกิจชุมชน โดยส่งเสริมให้ชุมชน นำต้นทุนในชุมชน เช่น สิทธิทรัพย์ เงินแรงงานทรัพยากร และภูมิปัญญา ฯลฯ มาบริหารจัดการประกอบการผลิต การบริการและอื่น ๆ ด้วยองค์ความรู้ใหม่ ฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เหมาะสม พัฒนาผลผลิตให้มีมาตรฐาน สร้างช่องทางการตลาด เชื่อมโยงเครือข่าย และการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนให้เป็นนิติบุคคล ทำให้ครัวเรือนมีรายได้พื้นที่ จปฐ. มีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนมีความเข้มแข็ง

สภาวะวิกฤตของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19

ข้อมูลทั่วไปของโรคโควิด - 19

ไวรัสโคโรนา หรือไวรัสโควิด-19 เป็นไวรัสวงศ์เดียวกันกับโรกระบบทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS-CoV) และโรกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) แต่ไม่ใช่ชนิดเดียวกัน โดยพบการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีนในช่วงปลายปี 2019 ซึ่งไวรัสโควิด-19 เป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ ก่อให้เกิดอาการป่วยของระบบทางเดินหายใจในคน และสามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ ซึ่งอาการทั่วไป ที่สันนิษฐานว่าเป็น ไวรัสโควิด-19 จะมีอาการคล้ายไข้หวัด เช่น มีไข้ ไอ มีน้ำมูก หายใจถี่เหนื่อยหอบ ในผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการรุนแรงทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิต แม้ว่าอาการหลายอย่างจะคล้ายคลึง แต่บางโรคอาจเกิดจากเชื้อไวรัสที่แตกต่างกัน จึงเป็นเรื่องยากที่จะสามารถระบุโรคตามอาการเพียงอย่างเดียว จึงต้องอาศัยการทดสอบทางห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันเชื่อดังกล่าว ดังนั้นผู้ป่วยที่สงสัยว่าจะติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ควรใส่หน้ากากอนามัย ใช้เจลแอลกอฮอล์ล้างมือเมื่ออยู่นอกบ้าน และหมั่นล้างมือบ่อย ๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของฝอยละอองขนาดใหญ่และขนาดเล็ก เนื่องจากการแพร่เชื้อของเชื้อไวรัสนี้ เหมือนกับไวรัสอื่น ๆ คือ ผ่านการไอ จาม นั้นหมายความว่า เมื่อผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ไอ หรือ จาม ฝอยละอองของน้ำมูกหรือเสมหะที่มีเชื้อไวรัสโควิด-19 ก็จะปนเปื้อนกับมือและสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน พอคนอื่นมาสัมผัสก็มีโอกาสที่จะติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ไปได้ จากการศึกษาของ ชีระ วรรณรัตน์ พบว่า หากติดเชื้อ 1 คนจะสามารถแพร่ไปให้คนอื่นได้ราว 2-6 คน ดังนั้นไวรัสนี้จึงมีความเป็นไปได้สูงที่จะทำให้เกิดการระบาดขยายตัวเพิ่มมากขึ้น หากผู้คนการละเลยการป้องกันตนเอง ไม่ใส่หน้ากากอนามัย ไม่ล้างมือ และไม่มีการควบคุมป้องกันการแพร่อย่างทันท่วงที (ทองศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ และคณะ, 2563)

ผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 กับเศรษฐกิจโลก

การระบาดของโรคโควิด-19 ที่แพร่กระจายไปทั่วโลกได้สร้างผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานและการค้าระหว่างประเทศทั่วโลก เนื่องจากการปิดพรมแดน และการห้ามเคลื่อนย้ายผู้คน ทำให้การท่องเที่ยวหยุดชะงัก อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน และคนหลายล้านคนต้องเผชิญกับโอกาสที่จะตกงาน รัฐบาลทุกประเทศได้ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างเข้มข้น เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะ

เศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง ซึ่งความรุนแรงของผลกระทบทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับสองปัจจัย ได้แก่ 1) ระยะเวลาของการจำกัดการเคลื่อนย้ายของผู้คน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศและ 2) ประสิทธิภาพของการตอบสนองทางการเงินในช่วงวิกฤตการณ์ โดยการให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายด้านสุขภาพเพื่อควบคุมการแพร่กระจายของโรค และการสนับสนุนรายได้แก่ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการระบาดใหญ่ จะช่วยลดโอกาสที่เศรษฐกิจจะถดถอยลงได้ โดยธนาคารโลกได้รายงานว่าการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้เศรษฐกิจโลกเสียหายเป็นวงกว้างที่สุดในรอบ 150 ปี นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1870 ซึ่งประเมินว่าเศรษฐกิจโลกปี 2563 จะติดลบประมาณร้อยละ 5.2 ขณะเดียวกันความรุนแรงของวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้ อาจจะทำให้ประชากรโลก 70-100 ล้านคน เข้าสู่ภาวะยากจนสุดขีด ประเทศจีนอาจจะเป็นประเทศเดียวในโลกที่เศรษฐกิจยังมีแนวโน้มเติบโตเป็นบวกในลักษณะชะลอตัว ซึ่งจะมีส่วนกระตุ้นการฟื้นตัวของประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะชาติที่พึ่งพาการส่งออก สำหรับเศรษฐกิจจีนในปีนี้จะเติบโตประมาณร้อยละ 1 ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ ส่วนมีแนวโน้มขยายตัวเป็นลบ เช่น สหรัฐอเมริกา ติดลบร้อยละ 6.1, กลุ่มยูโรโซนติดลบร้อยละ 9.1, ญี่ปุ่นติดลบร้อยละ 6.1, บราซิลติดลบร้อยละ 8, เม็กซิโก ติดลบร้อยละ 7.5 และอินเดียติดลบร้อยละ 3.2 ตามลำดับ (กรมควบคุมโรค, 2564)

ในด้านกลุ่มสินค้า การผลิต และการส่งออกสินค้า บริการ และการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการหดตัวลงแต่สำหรับสินค้าอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งคอมพิวเตอร์กลับขยายตัว และขยายตัวอย่างต่อเนื่องในปี 2564 ตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจและครัวเรือนที่ยังคงต้องทำงานจากที่บ้าน อย่างไรก็ตามในปี 2564 แม้ว่าเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวขึ้นต่อเนื่องชัดเจน ซึ่งส่งผลดีต่อแนวโน้มส่งออกในหลายๆประเทศในปี 2564 แต่สถานการณ์การกลายพันธุ์ของเชื้อโควิด-19 โดยเฉพาะสายพันธุ์เดลตาที่ระบาดได้ง่าย และมีความรุนแรง ส่งผลให้จำนวนผู้ติดเชื้อโรคโควิด-19 ยังคงพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการคาดการณ์ว่าอาจจะส่งผลกระทบต่อส่งออกของประเทศต่างๆ ให้ลดลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายและมาตรการของแต่ละประเทศในการควบคุมความรุนแรงของการระบาดได้มากน้อยเพียงใด (กรมควบคุมโรค, 2564)

ผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กับเศรษฐกิจของประเทศไทย

ในการระบาดระลอกแรกนั้น ผลกระทบจากมาตรการต่าง ๆ ที่ภาครัฐที่ออกมา ไม่ว่าจะ เป็นมาตรการ Lockdown หรือการหยุดชะงักลง แม้ว่าจะมีการใช้จ่ายภาครัฐผ่านมาตรการเยียวยา เพื่อประคับประคองเศรษฐกิจก็ตาม ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ประเมินว่าการระบาดของโรคโควิด-19 กระทบต่อการจ้างงานแรงงานใน 9 สาขาการผลิต ครอบคลุมแรงงานมากกว่า 8 ล้านคน ซึ่งยังไม่รวมผลกระทบแรงงานในภาคเกษตรอีกหลายล้านคน โดยแรงงานในภาคการท่องเที่ยวและภาคบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น การค้าภัตตาคารและโรงแรม ค่อนข้างได้รับผลกระทบ ที่รุนแรง โดยแรงงานส่วนใหญ่อยู่ปิดเมือง มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม การจำกัดเวลาเปิด-ปิด และนั่งในร้านอาหาร ส่งผลให้ธุรกิจหลายประเภทต้องนอกระบบ ประกันสังคม จึงไม่ได้รับสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานจากระบบประกันสังคมตามมาตรา 33 นอกจากนี้จากรายงานการสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ด้าน เศรษฐกิจ (23 เมษายน – 17 พฤษภาคม 2563) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า มากกว่าครึ่ง มีรายได้น้อยลง และร้อยละ 33 มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14 มีหนี้สินในระบบเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.5 ตกงาน/เลิกจ้าง ร้อยละ 69.7 ได้รับผลกระทบด้านอาชีพและการจ้างงาน อีกทั้งผู้ประกอบการ รายเล็กได้รับผลกระทบโดยยอดขายลดน้อยลงร้อยละ 21.8 และร้อยละ 12.6 ต้องปิดกิจการ ในขณะที่ ร้อยละ 12.9 โคนพักงาน หรือเลิกจ้าง โดยไม่ได้เงิน นอกจากนี้ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ต่อครัวเรือน ที่มีต่อกลุ่มเปราะบางทุกกลุ่ม ได้แก่ เด็กเล็ก คนพิการและคนป่วย ได้รับผลกระทบ มากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งครัวเรือนที่มีกลุ่มเปราะบางมาก จะได้รับผลกระทบด้านรายได้ที่ลดลงมากกว่า กลุ่มที่เปราะบางน้อย มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่ามีหนี้สินมากกว่า อย่างไรก็ตาม กลุ่มเปราะบางมาก จะมีหนี้นอกระบบน้อยกว่าครัวเรือนที่ไม่มีกลุ่มเปราะบาง (กรมควบคุมโรค, 2564)

การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกสาม ตั้งแต่เดือนเมษายน 2564 เป็นต้นมานั้น มีความรุนแรงอย่างมากจนacar โลกได้ประเมินการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยในปี พ.ศ.2564 คาดว่าน่าจะปรับลดลงจาก ร้อยละ 3.4 ที่เคยคาดการณ์ไว้ในเดือนมีนาคม ลงมาเป็นร้อยละ 2.2 นักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยในช่วงครึ่งปีหลัง 2564 จากประมาณ 2.5-6.5 แสนคนเหลือเพียง 1.5 แสนคน เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิดในประเทศ ที่ยังพบจำนวนผู้ติดเชื้อสูงทำให้รัฐบาลไทยจำเป็นต้องใช้มาตรการควบคุมการระบาด

ในประเทศ นอกจากนี้ การจ้างงานได้รับผลกระทบรุนแรง โดยเฉพาะกิจการในภาคบริการและกิจการ โดยข้อมูล การจ้างงานในไตรมาสที่ 2 ของปี 2564 ได้แก่ 1) ผู้ว่างงาน/เสมือนว่างงาน (ผู้มีงานทำไม่ถึง 4 ชม ต่อวัน) มีจำนวน 3.0 ล้านคน และเพิ่มเป็น 3.4 ล้านคน ในสิ้นปี 2564 ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่าช่วงก่อนการระบาดกว่า 1 ล้านคน 2) ผู้ว่างงานระยะยาว (เกิน 1 ปี) 1.7 แสนคน เพิ่มขึ้นกว่าช่วงก่อนการระบาดถึงกว่า 3 เท่าตัว 3) ตัวเลขผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อนมีจำนวน 2.9 แสนคน เพิ่มขึ้นจากช่วงก่อนการระบาดถึง 8.5 หมื่นคน และ 4) แรงงานย้ายถิ่นกลับภูมิลำเนาที่เพิ่มขึ้นจากภาคบริการ/อุตสาหกรรมในเขตเมือง กลับไปยังภาคเกษตรที่มีผลิตภาพต่ำกว่า จำนวน 1.6 ล้านคน สูงกว่าค่าเฉลี่ยช่วงก่อนการระบาดกว่า 1 ล้านคน (กรมควบคุมโรค, 2564)

New Normal วิถีชีวิตแบบปกติใหม่กับธุรกิจยุคใหม่

“New Normal” หรือ “ความปกติแบบใหม่” หมายถึง สถานการณ์ พฤติกรรม การปฏิบัติต่าง ๆ ที่เราไม่คุ้นเคย หรือเคยเป็นสิ่งที่ผิดปกติก่อนหน้านี้แต่กลายมาเป็นมาตรฐานปกติในปัจจุบัน เดิม New Normal เป็นศัพท์ทางธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ที่อ้างถึงเงื่อนไขทางการเงินหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2550-2551 และผลที่ตามมาจากภาวะถดถอยทั่วโลกในปี 2551-2555 คำนี้ถูกนำมาใช้ในหลากหลายบริบทอื่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่า บางสิ่งที่ผิดปกติก่อนหน้านี้สามารถกลายเป็นเรื่องธรรมดาได้ (ณัฐนิชา พลคาหาญ และคณะ, 2564) ในปัจจุบันได้กลายเป็นแนวทางที่หลาย ๆ คนจะต้องปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรม ในช่วงไวรัสโควิด – 19 ออกมาระบาดแล้วเปลี่ยนชีวิตเราไปอีกนาน ทำให้เราต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบวิถีชีวิตไปพร้อมกันทั่วโลก จากที่เราเคยออกจากบ้านเพื่อไปทำงาน ไปโรงเรียน เราต้องหันมาทำทุกอย่างที่บ้าน หากมีความจำเป็นต้องออกจากบ้านไปซื้อปิ้ง หรือแม้กระทั่งไปพบแพทย์ เราต้องใส่หน้ากากเพื่อป้องกันโรค ต้องเว้นระยะห่างสำหรับบุคคล ล้างมือบ่อยๆ นาน 20 วินาที เช็ดมือด้วยแอลกอฮอล์ ฯ รวมถึงการปรับเปลี่ยนทางด้านธุรกิจและบริการต่าง ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน จึงต้องปรับเปลี่ยนไปสู่การเปิดระบบลงทะเบียนออนไลน์ การใช้ระบบซื้อขายและบริการทางออนไลน์ สิ่งนี้ เกิดเป็นวิถีใหม่ในการดำรงชีวิต ซึ่งเมื่อเราจำต้องปฏิบัติกันเป็นปกติต่อเนื่องในระยะเวลาหนึ่งจนเกิดเป็นความพอใจ ในที่สุดทั้งหมดนี้ก็ได้กลายเป็น New Normal ในสังคมของเราท่านไปนั่นเอง (สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน), 2563)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง ในเศรษฐกิจระดับโลก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้การดำเนินธุรกิจทุกประเภทจะต้อง ใช้การสื่อสารเชิงกลยุทธ์แบบใหม่โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ให้เหมาะกับเหตุการณ์แพร่ ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่เกิดขึ้น เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจภาวะวิกฤต จึงทำให้เกิด “New Normal” หรือ “ความปกติใหม่” ในหลากหลายอุตสาหกรรม ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การวางแผนในการดำเนินธุรกิจและการประเมินผลกลยุทธ์สำหรับการดำเนินธุรกิจต่อไปในช่วง หลังไวรัสโควิด-19 นับต่อจากนี้ไป การปรับตัวให้ธุรกิจอยู่รอดของผู้ประกอบการอาจจะต้อง มีความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์การจัดการเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับตัวของ ธุรกิจมากขึ้น ในขณะที่เดียวกัน สถานที่ต่าง ๆ ทั่วโลกไม่ว่าจะเป็น โรงเรียน ร้านอาหาร หรือสถานที่ ทำงานของบริษัทต่าง ๆ กำลังจะเปิดดำเนินการอีกครั้ง แต่ทว่าทุกอย่างจะมีการปฏิบัติตัวที่ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากทั่วโลกพบว่าเมื่อการระบาดของไวรัสโควิด-19 จบลงแล้ว แต่ทว่า รูปแบบการทำงาน การเรียน และการทำธุรกิจจะยังคงรูปแบบคล้ายช่วงระบาดของไวรัสโควิด-19 กล่าวคือ ยังคงปฏิบัติงาน ศึกษาเล่าเรียน และทำธุรกิจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อีกทั้งยังมีคนจำนวน มากที่จะยังคงตกงานและไม่มียานรองรับอย่างเพียงพอ ตลอดจนสถานการณ์ที่ยังคงต้องรักษา ระยะห่างจากกันและกัน ไม่ว่าจะอยู่ในสวนสาธารณะ การช้อปปิ้ง ในสถานที่ทำงาน สถานที่เรียน อาจกล่าวได้ว่า วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) นั้น จะทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็น ด้านการงาน การเรียน และธุรกิจ (ทงนศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ, 2563)

ดังนั้น เราจะเห็นว่ารูปแบบการดำเนินธุรกิจได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งจะส่งผล กระทบต่อวิธีการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะธุรกิจจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตามพฤติกรรม ของผู้บริโภค ผู้ประกอบการจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวภายใต้วิถีชีวิตปกติใหม่ให้สอดคล้อง กับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่จะเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันท่วงที ก็จะสามารถสร้างความได้เปรียบ ทางการแข่งขันภายใต้วิถีชีวิตปกติใหม่ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชมภูนุท จันนุ้ย และพินิจ ลาภานานนท์ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนบนพื้นฐานความอยู่รอดและพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา หลักการ และเป้าหมาย ตลอดจนกระบวนการทำงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจนทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จบนพื้นฐานความอยู่รอดและพอเพียง รวมทั้งยังศึกษากระบวนการปรับตัว และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นจากปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) ผู้นำของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต้องมีภาวะผู้นำ คุณธรรม และเป็นที่ยอมรับของสมาชิก (2) สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต้องมีเวลาให้กับการทำกิจกรรมหรือการดำเนินงานของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ และ (3) การมีส่วนร่วมและเรียนรู้ร่วมกันในงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม โดยทั้งนี้ ความสำเร็จที่แท้จริงคือการกำหนดเป้าหมายและความต้องการของกลุ่มขึ้นมาอย่างชัดเจน นั่นคือ “เพื่อความอยู่รอดและสามารถพึ่งพาตนเองได้” ซึ่งทำให้รู้ว่าตนต้องการอะไร ทำเพื่ออะไร แล้วต่อไปจะเป็นอย่างไร โดยทำผ่านกระบวนการของกลุ่มและภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเองทั้งสิ้น ซึ่งมีหน่วยงานภายนอกเป็นผู้ให้การสนับสนุนและร้องขอเมื่อกลุ่มมีความจำเป็นเท่านั้น เช่น เรื่องของอุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นต่อกระบวนการผลิต เรื่องพื้นที่การวางจำหน่ายหรือตลาด เป็นต้น นำไปสู่การปรับกระบวนการคิด ทำความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการทำงานภายในกลุ่มของสมาชิกมากขึ้น เกิดการเรียนรู้ตนเองและชีวิตอย่างพอเพียง นอกจากนี้ การวางแนวทางเพื่อการปรับตัวในอนาคตของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือการดำเนินงานโดยมีการวางแผนพัฒนาและส่งต่อไปยังคนในชุมชน และคนรุ่นลูกรุ่นหลานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ให้รู้ถึงเป้าหมายและการดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อเป็นความรู้ ภูมิปัญญา ที่อยู่คู่ชุมชนและคนในชุมชน ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความรู้ที่เกิดขึ้นไปยังชุมชนและสังคมภายนอกได้ เพื่อเป็นการบางชี้ว่ากลุ่มจะสามารถคงอยู่และดำเนินการต่อไปได้ด้วยตัวของกลุ่มเองแม้ไม่มีคนรุ่นเก่าแล้วก็ตาม

อนรรตน์ อนันตนาธร (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวิเคราะห์แนวทางการจัดการ ความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน และ อิทธิพลของการจัดการความมั่นคงตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีต่อประสิทธิผลของ การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกของ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออก ใน 7 จังหวัดในภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี จังหวัด ฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดสระแก้ว จำนวน 938 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวิสาหกิจชุมชนมีระดับ การจัดการความมั่นคง ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับ จากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดการด้วยการมีคุณธรรม ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมาคือด้านการจัดการ ด้วยความมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.99$) การสร้างภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 3.99$) ด้านจัดการด้วยความพอประมาณ ($\bar{X} = 3.93$) และด้านการมีความรู้ ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ 2. ปัจจัยองค์กรที่มีผลต่อการจัดการความ มั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า วิสาหกิจชุมชนที่มีระดับตลาด ประเภทวิสาหกิจชุมชน ลักษณะการดำเนินวิสาหกิจชุมชน ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน แหล่งเงินทุน จำนวนสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนและจังหวัด ของวิสาหกิจชุมชนต่างกันมีระดับการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ตามแนวคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3. อิทธิพล ของตัวแปร 5 ตัว ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่ การมีความรู้ ด้านความมีเหตุผล ด้าน การมีคุณธรรม ด้านการมีภูมิคุ้มกัน และด้านความพอประมาณ ตามลำดับ มีอิทธิพลทางบวกกับ ประสิทธิภาพของการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 สามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตามได้ร้อยละ 80.7

ทนงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “New Normal” วิถีชีวิต ใหม่และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19 : การงาน การเรียน และธุรกิจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์หลังการระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย วิเคราะห์การใช้ชีวิต ภายใต้อาณัติที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย และนำเสนอบรรทัดฐาน

ในการปรับของประชาชนคนไทยหลังไวรัสโควิด-19 ทั้งด้านการทำงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจ ผลการศึกษา พบว่า เนื่องจากไวรัสโควิด-19 มีการแพร่ระบาดไปทั่วโลก การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย จำเป็นต้องมีปรับตัวและการป้องกันตนเองไม่ให้แพร่เชื้อให้ผู้อื่น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้น คนไทยต้องปรับพฤติกรรมการใช้ชีวิต คือ ไม่ออกจากบ้านสั่งอาหารผ่านเดลิเวอรี่ ขับถ่ายอย่างระมัดระวัง ทำงานอยู่ที่บ้านใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารระหว่างกัน ทำให้การทำงาน การเรียน และธุรกิจ ต้องปรับตัว จะเห็นได้ว่าในด้านการทำงานพนักงานต้องปรับเปลี่ยนการทำงาน โดยทำที่บ้าน และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร การทำงานไม่ว่าจะเป็นการประชุมผ่าน Zoom Application และการทำงานร่วมกับกับทุกคนในองค์กรผ่าน Google Doc ในด้านการเรียน นักเรียนต้องเปลี่ยนรูปแบบเป็นการเรียนผ่านระบบออนไลน์แทน เพื่อไม่ให้การเรียนต้องหยุดชะงักลง ภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกันพัฒนาช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ชั่วคราว เพื่อแก้ปัญหาในช่วงเวลาวิกฤติแบบนี้ส่วนในด้านธุรกิจพบว่ากลุ่มธุรกิจต่าง ๆ หันมาสนใจการทำตลาดออนไลน์มากขึ้น และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ธุรกิจมีรายได้และดูแลพนักงานต่อไป จึงก่อให้เกิดวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) และการปรับตัวทั้งด้านการทำงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต

ปริมรดา รัตนประทุม (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวโน้มรูปแบบการบริหารธุรกิจหลังเหตุการณ์โควิด-19 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากเหตุการณ์โควิด-19 ที่มีต่อพฤติกรรมผู้บริหารโภคสภาพแวดล้อมธุรกิจ การบริหารจัดการธุรกิจในช่วงระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว คุณลักษณะและทักษะของผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมผู้บริหารจะวางใจง่ายและการใช้ชีวิตในที่สาธารณะเทคโนโลยีออนไลน์กลายเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิต 2) สภาพแวดล้อมภายนอกธุรกิจเปลี่ยนไปในลักษณะที่ห่วงโซ่อุปทานสั้นลง เน้นการลงทุนภายในและเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ 3) การบริหารจัดการธุรกิจระยะสั้นมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงลูกค้า เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการ บริหารสภาพคล่องระยะกลางมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การร่วมมือกับพันธมิตรธุรกิจ ระยะยาวมุ่งเน้นการกระจายความเสี่ยงทั้งการตลาด การเงินและการดำเนินงานมีเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานกิจกรรมธุรกิจกรรม และได้ค้นพบรูปแบบธุรกิจเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน 4) คุณลักษณะและทักษะของผู้ประกอบการ

ที่นำพาธุรกิจผ่านพ้นวิกฤตไปได้มีคุณธรรมเป็นคุณลักษณะ และมีทักษะสำคัญตามลำดับ ได้แก่ การประสานความร่วมมือระหว่างพนักงานกับผู้ประกอบการ ความสามารถในการเห็นทางออกจากภาวะวิกฤต การมีวิสัยทัศน์ การบริหารสภาพคล่อง มีทักษะในการบริหารความเสี่ยง การปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อม และการแสวงหาความร่วมมือทางธุรกิจ

วัลลี พุทโสสม (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถในการปรับตัวกับ ผลการดำเนินงานและความอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในสถานการณ์โควิด-19 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุระหว่างความสามารถในการปรับตัว ผลการดำเนินงานของธุรกิจ และความอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในสถานการณ์โควิด-19 ผลการวิจัยพบว่าแบบจำลองและข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน นอกจากนี้ยังพบว่าความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจและความอยู่รอดของธุรกิจ ผลการดำเนินงานของธุรกิจมีอิทธิพลทางตรงต่อความอยู่รอดของธุรกิจส่วนความสามารถในการปรับตัว (พฤติกรรมเชิงรุก พฤติกรรมเชิงป้องกัน และพฤติกรรมที่อดทน) ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความอยู่รอดของธุรกิจ แต่พบว่าความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความอยู่รอดของธุรกิจขนาดเล็กโดยผ่านผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ศุทธิกานต์ คงคล้าย และวินิตรา สีละพัฒนา (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจชุมชนในภาวะวิกฤติโควิด (Covid-19) : กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยหอมทองทุ่งควัวด์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาการจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปกล้วยหอมทองทุ่งควัวด์ และ 2) แนวทางการปรับตัวของกลุ่มฯ ในช่วงโควิด-19 ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาของการจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มฯ ในด้านการจัดการนั้น กลุ่มยังไม่มี การทำแผนธุรกิจชุมชน ในส่วนของด้านการตลาดสินค้าไม่มีตราสินค้าและไม่มี การนำระบบตลาดออนไลน์มาใช้ ด้านการบัญชีและการเงิน ยังไม่มีการทำบัญชีที่เป็นมาตรฐาน และขาดเงินทุนหมุนเวียน ในด้านการผลิต สินค้า ยังไม่ได้มาตรฐาน อย. แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มมีจุดเด่นในด้านผู้นำกลุ่ม ที่มีภาวะผู้นำและทักษะการพลิกวิกฤติเป็นโอกาส และ (2) กลุ่มมีแนวทางการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในช่วงโควิด-19 โดย 2.1) นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อลดรายจ่าย 2.2) มีการดำเนินกิจกรรมแบบบูรณาการร่วมกับวัดตามหลัก

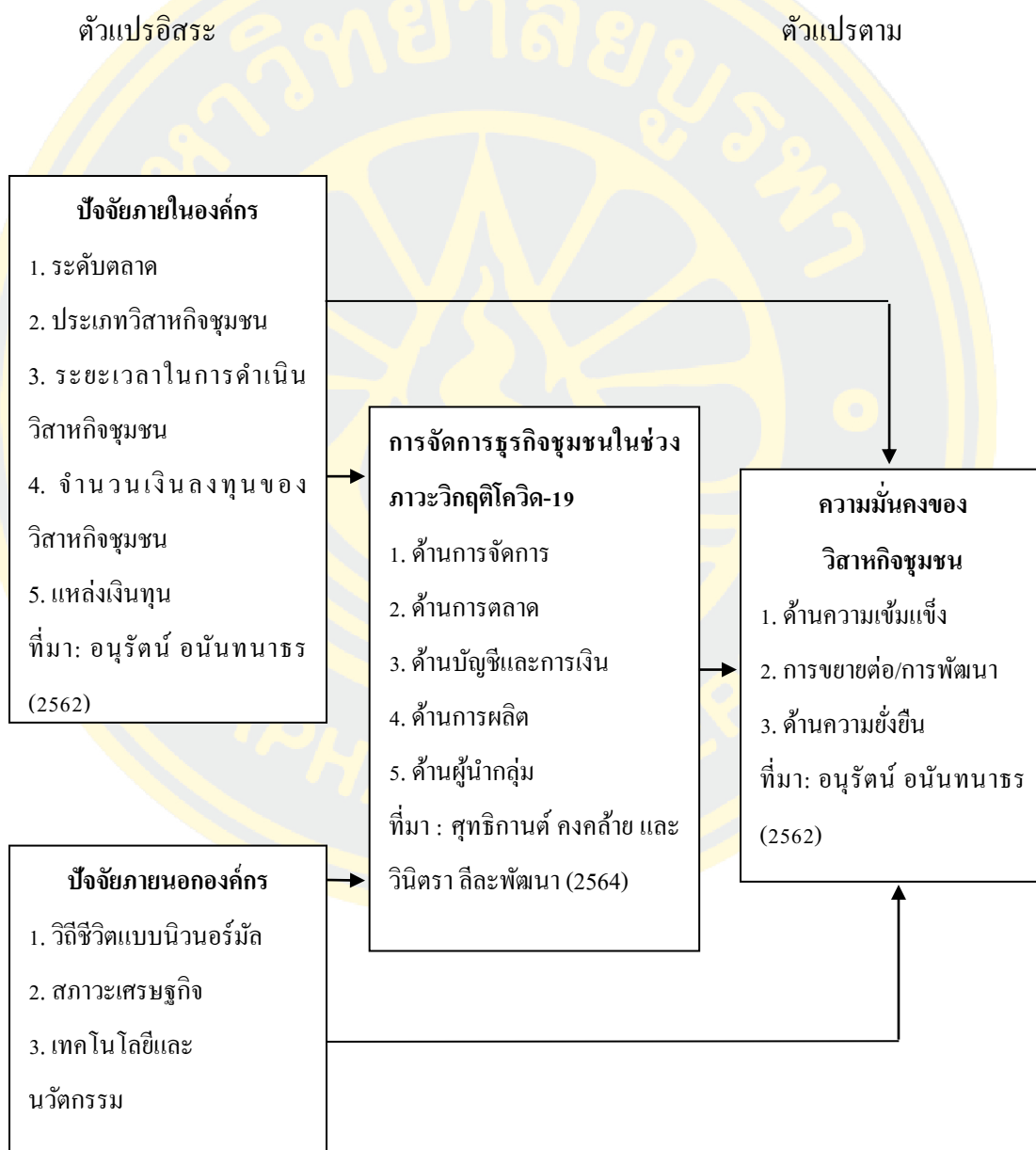
“บวร” และ 2.3) การสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้สำหรับการวางแผน กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดให้แก่ประชาชน และธุรกิจชุมชนต่าง ๆ ในช่วงที่เกิดโควิด-19 และภาวะวิกฤติอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์ และชเนตติ พุ่มพฤษย์ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่องทางรอดและแนวทางการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนแนววิถีใหม่หลังวิกฤติ COVID-19 ของไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทางรอดและแนวทางการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนแนววิถีใหม่หลังวิกฤติ COVID-19 ของไทย และเพื่อศึกษาแนวทางการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนแนววิถีใหม่หลังวิกฤติ COVID-19 ของไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) ทางรอดด้านการพัฒนาวิสาหกิจการท่องเที่ยวชุมชน ควรมุ่งรณรงค์ผลักดันให้ดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวภายใต้โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนไทยวิถีใหม่ ให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในมากขึ้น 2) ทางรอดด้านการจัดการรวมกลุ่มกันในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน มุ่งผลิตสินค้าที่แปลกใหม่ การขายออนไลน์ร่วมกันหรือการสร้างเพจในการขายสินค้าร่วมกัน 3) ทางรอดด้านการส่งเสริมธุรกิจผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน มุ่งพัฒนาคนในชุมชนให้สามารถผลิตผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนด้วยอัตลักษณ์ที่โดดเด่นสามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้หลายช่องทาง 4) ทางรอดด้านการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับวิสาหกิจชุมชน มุ่งพัฒนาสินค้าจากเกษตรกรในชุมชนที่เชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตสินค้าภาคอื่นๆ เน้นการจ้างงานจากคนในท้องถิ่นและเน้นเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน 5) ทางรอดด้านการสร้างวิถีใหม่ในการประกอบอาชีพวิสาหกิจชุมชนของชุมชน มุ่งสร้างวิถีใหม่ในการบริหารจัดการวิสาหกิจของชุมชนการตรวจคัดกรองกลุ่มเสี่ยงที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านกระบวนการผลิต 6) ทางรอดด้านการเพิ่มสมรรถนะด้านการบริหารและจัดการพลังงานวิสาหกิจชุมชน มุ่งพัฒนาสมรรถนะการผลิตพลังงานใช้ในท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นจากเดิมสร้างมาตรการการลดการใช้พลังงานสิ้นเปลือง พัฒนาด้านการผลิตพลังงานทดแทนในอนาคต 7) ทางรอดด้านการจัดการความรู้วิสาหกิจชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน ให้ความรู้แก่พลเมืองและชุมชนในการเข้าถึงระบบการเงินชุมชน เช่น การใช้แอปพลิเคชันออนไลน์ของสถาบันการเงิน เป็นต้น โดยทางรอดทั้งหมดนับเป็นแนวทางสำคัญสู่การปรับตัวที่สำคัญให้กับวิสาหกิจชุมชนแนววิถีใหม่หลังวิกฤติ COVID-19 ของไทย

พิมพ์ชนก มุลมิตร และ พิทักษ์ ศิริวงศ์ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสามารถเผชิญปัญหาและการปรับตัวสู่การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน หลังสถานการณ์โควิด-19 ของชุมชนบ้านหัวอ่าว อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนบ้านหัวอ่าว อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และ เพื่อศึกษาความสามารถเผชิญปัญหาและการปรับตัวสู่การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน หลังสถานการณ์โควิด-19 ของชุมชนบ้านหัวอ่าว อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่าชุมชนบ้านหัวอ่าวมีองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวชุมชน ดังนี้ องค์ประกอบด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เน้นวิถีชีวิตการเกษตรอินทรีย์ที่พึ่งพิงธรรมชาติ ด้านชุมชน คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านหัวอ่าว โดยมีศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์บ้านหัวอ่าวเป็นจุดศูนย์กลางของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านหัวอ่าว ด้านการจัดการ ชุมชนมีการบริหารจัดการคณะกรรมการหมู่บ้านมีการกำหนดเกณฑ์การเข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ และมีการจัดการผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยชุมชน และ ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสามารถเผชิญปัญหาและการปรับตัวสู่การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนหลังสถานการณ์โควิด-19 ของชุมชนบ้านหัวอ่าวพบว่าชุมชนบ้านหัวอ่าวมีการรับมือกับสถานการณ์โควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันท่วงทีคนในชุมชนปฏิบัติตามและจำกัดบริเวณตนเองอยู่ในพื้นที่ของตน แต่ยังคงดำเนินการทำอาชีพการเกษตรของตนเอง สำหรับการปรับตัว ชุมชนมีการดำเนินการติดตั้งจุดคัดกรอง จุดลงทะเบียน จุดวัดอุณหภูมิ การกำหนดมาตรการในการสวมใส่หน้ากากตลอดเวลา และ เปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยเพิ่มช่องทางการจำหน่ายทางออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้ามาเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยด้านสุขอนามัยให้แก่คนในชุมชนในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดรับนักท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิด และสมมติฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19
2. ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
3. การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้อ่านรายงานการวิจัยกับผู้วิจัยจึงได้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า หรือการให้บริการที่ดำเนินการโดยกลุ่มบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล โดยวัตถุประสงค์ของการรวมตัวนั้นเพื่อการผลิตสินค้าหรือบริการจำหน่ายซึ่งก่อให้เกิดรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัวชุมชนและระหว่างชุมชนของประเทศไทย

ความมั่นคง หมายถึง ความยั่งยืนและสามารถพึ่งพาตนเองได้ของวิสาหกิจชุมชนโดยไม่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐทั้งทางด้านการบริหารธุรกิจ ด้านการเงิน และด้านการค้าและอุตสาหกรรม

ปัจจัยภายในองค์กร หมายถึง ปัจจัยที่อยู่ภายในการควบคุม บริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 1) ระดับตลาด 2) ประเภทวิสาหกิจชุมชน 3) ลักษณะการดำเนินวิสาหกิจชุมชน 4) ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน 5) จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน 6) แหล่งเงินทุน และ 7) จำนวนสมาชิกในวิสาหกิจชุมชน

ระดับตลาด หมายถึง ระดับกิจการของวิสาหกิจชุมชน คือ

1) ระดับพื้นฐาน หมายถึง วิสาหกิจชุมชนที่เน้นการผลิตเพื่อพึ่งพาตนเองแบบพอเพียง โดยจะเป็นการผลิตเพื่อการกินการใช้ในครอบครัวหรือในท้องถิ่น ได้แก่ ข้าว อาหารสมุนไพร ปุ๋ย ของใช้ (หมายถึง แชมพู น้ำยาล้างจาน น้ำยาล้างจาน สบู่) ซึ่งชาวบ้านทั่วไปจะสามารถทำได้ในชีวิตประจำวัน

2) ระดับก้าวหน้า หมายถึง วิสาหกิจชุมชนที่มีการผลิตสินค้าที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีสูตรเด็ดเคล็ดลับ หรือมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น มีการผลิตได้มาตรฐาน สามารถนำไปจำหน่าย แข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าในตลาดทั่วไปได้

ประเภทของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ประเภทของกิจการที่วิสาหกิจชุมชนดำเนินการอยู่ เช่น 1) การเกษตร 2) การเกษตรอินทรีย์ 3) การเกษตรแปรรูป 4) อาหาร 5) หัตถกรรม 6) เลี้ยงสัตว์ 7) ปุ๋ย 8) อาหารสัตว์ 9) ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม 10) ท่องเที่ยว 11) ออมทรัพย์ เป็นต้น

ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ระยะเวลาที่วิสาหกิจชุมชนได้ดำเนินการ มาตั้งแต่วันที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนจนถึงปัจจุบัน

จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง จำนวนเงินที่ใช้ในการลงทุนเพื่อดำเนิน กิจการของวิสาหกิจชุมชน

แหล่งเงินทุน หมายถึง เงินที่ใช้ในการลงทุนเพื่อดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนมี แหล่งที่มาจากที่ใด เช่น เงินทุนตัวเอง เงินสนับสนุนจากหน่วยงาน เงินกู้ยืม เป็นต้น

ปัจจัยภายนอกองค์กร หมายถึง ปัจจัยที่อยู่ภายนอกเหนือการควบคุม บริหารจัดการของ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 1) วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล 2) สถานะเศรษฐกิจ 3) เทคโนโลยีและ นวัตกรรม

วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล หมายถึง สถานการณ์ พฤติกรรม การปฏิบัติต่าง ๆ ที่เราไม่คุ้นเคย หรือเคยเป็นสิ่งที่ผิดปกติก่อนหน้านี้แต่กลายมาเป็นมาตรฐานปกติในปัจจุบันภายหลังการแพร่ ระบาดของโควิด – 19 เช่น การรักษาระยะห่างทางสังคม (Social distancing) การเติบโตของสังคม ในโลกออนไลน์ การเอาใจใส่สุขอนามัยในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

สถานะเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพเศรษฐกิจในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด – 19

เทคโนโลยีและนวัตกรรม หมายถึง เทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่อำนวยความสะดวกในการ ใช้ชีวิตประจำวันภายใต้วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล รวมไปถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระแส โลกาภิวัตน์

การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 หมายถึง การบริหารจัดการของธุรกิจ ระดับชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการ 2) ด้านการตลาด 3) ด้านบัญชีและการเงิน 4) ด้านการผลิต 5) ด้านผู้นำกลุ่ม

ด้านการจัดการ หมายถึง การจัดโครงสร้างองค์การธุรกิจชุมชน และการแบ่งหน้าที่บนพื้นฐานวัฒนธรรมชุมชน เพื่อทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน และวางแผนเพื่อการเติบโตของธุรกิจ

ด้านการตลาด หมายถึง การนำส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย มาใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อการสื่อสารคุณค่าของผลิตภัณฑ์ และสามารถตอบสนองความต้องการแก่ลูกค้า จนเกิดการแลกเปลี่ยน และซื้อขาย

ด้านบัญชีและการเงิน หมายถึง การจัดการการเงินของธุรกิจชุมชน การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และการจัดหาทุนเพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน

ด้านผู้นำกลุ่ม หมายถึง ผู้นำกลุ่มมีความคิดอันยอดเยี่ยม มีทักษะ (Skill) และความสามารถในการดำเนินธุรกิจ การจัดการความเปลี่ยนแปลง มีความน่าเชื่อถือและความสามารถในการจัดการในภาวะวิกฤติสามารถนำพาสมาชิกได้

ความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายหลังจากการนำเอากระบวนการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนเข้ามาใช้ในองค์กร โดยสิ่งสิ่งที่ใช้ประเมินคือ 1) ด้านความเข้มแข็ง 2) การขยายต่อ/การพัฒนา 3) ด้านความยั่งยืน

ด้านความเข้มแข็ง หมายถึง พื้นฐานทางเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชน ทั้งทางด้านรายได้ การมีเงินออม และ เงินปันผลที่เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอที่สามารถนำมาใช้ในการดำรงชีพได้อย่างเพียงพอ

การขยายต่อ/การพัฒนา หมายถึง คุณภาพสินค้าและการบริการที่ได้รับการยอมรับได้รับการรับรองคุณภาพจากองค์กรระดับประเทศ ระบบการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าและการบริการ ตั้งแต่ปัจจัยและวัตถุดิบการผลิต และมีการพัฒนาต่อยอดทั้งผลิตภัณฑ์ และตลาดให้มีความโดดเด่น

ด้านความยั่งยืน หมายถึง การตอบรับจากชุมชนสังคม การเพิ่มขึ้นของสมาชิก ความสุข และมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นกับคนในชุมชนและความสามัคคีของสมาชิก และการมีวิสาหกิจชุมชนทำให้บรรยากาศของชุมชนดีขึ้นมีความสัมพันธ์ที่ดีและพึ่งพาอาศัยกัน

ด้านการผลิต หมายถึง แนวทางสำหรับการวางแผนการผลิตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิต เพื่อช่วยลดต้นทุนและของเสีย โดยมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้อย่างเหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. เสนอผลการแปลผล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด 18 กลุ่ม ในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 1) วิสาหกิจชุมชนวนเกษตรและพืชสมุนไพร 2) วิสาหกิจชุมชนเพียรพาทำศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรประจำตำบลสตึก 3) วิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรสตึก 4) วิสาหกิจชุมชนบ้านเต่าถ่าน 5) วิสาหกิจชุมชนบาติกบ้านยางงาม 6) วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านตำรวน้ำสตึก 7) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์กรมสรรพาวุธทหารเรือ 8) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเย็นฤดี ม.6 ต.สตึก อ.สตึก จ.ชลบุรี 9) วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทยและผ้าใยบัว 10) วิสาหกิจชุมชนอาหารบ้านไทยร่วมใจ 11) วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์สมุนไพรสตึก 12) วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมอาชีพวัฒนธรรมไทยสปา 13) วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรหนองระกำ 14) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบาติกแม่บ้านทหารเรือ 15) วิสาหกิจชุมชนศูนย์อนุรักษ์นวดแผนไทยวัดหลวงพ้ออี 16) วิสาหกิจชุมชนเขาคันธมาทน์ 17) วิสาหกิจชุมชนเชิงเขาหมอน และ 18) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสุขุม

พัฒนา จำนวนทั้งหมด 283 ราย ตามข้อมูลจากระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร (www.smce.doae.go.th/smce1/, 2565)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีโครงสร้างเป็นคำถามปลายปิด มีคำตอบให้เลือก และคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบคำถามระบุคำตอบ ซึ่งแบ่งคำถามเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) ตามระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale) และการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal scale) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ 5) ระยะเวลาในการทำงานกับวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) ตามระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale) และการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal scale) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) ระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชน 2) ประเภทวิสาหกิจชุมชน 3) ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน 4) จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน และ 5) แหล่งเงินทุน

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน ดังนี้

1) วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล	มีข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อ
2) สถานะเศรษฐกิจ	มีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ
3) เทคโนโลยีและนวัตกรรม	มีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ ประกอบไปด้วยปัจจัย 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการจัดการ	มีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ
2) ด้านการตลาด	มีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

3) ด้านบัญชีและการเงิน มีข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อ

4) ด้านการผลิต มีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

5) ด้านผู้นำกลุ่ม มีข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรา

ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ประกอบไปด้วยปัจจัย 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความเข้มแข็ง มีข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ

2) ด้านการขยายต่อ/การพัฒนา มีข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

3) ด้านความยั่งยืน มีข้อคำถามทั้งหมด 6 ข้อ

ขั้นตอนการสร้าง และการทดสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 รวมทั้งศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดขอบเขตของการวิจัย และสร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบล สตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากงานวิจัยของอนุรัตน์ อนันทนาธร (2562), สุทธิกานต์ คงคล้าย และวินิตรา ทิละพัฒนา (2564)

3. นำแบบสอบถามทั้ง 5 ตอน ปรีกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และปรับปรุงแก้ไขให้ตรงและครอบคลุมเนื้อหา

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษางานวิจัย แล้วนำไปดำเนินการตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

4.1 การทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และปรับปรุงแก้ไขให้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (Subject matter specialist) จำนวน 3 ท่านเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความชัดเจนของภาษา ถ้อยคำ และความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity)

ความสอดคล้องข้อคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item congruency: IOC) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง โดยมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ คือ

1) ผศ.ดร.อนูรัตน์ อนันทนาธร อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2) ผศ.ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3) ผศ.ดร.สกลฤดี อีสริยานนท์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยประเมินว่า ข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม สามารถวัดได้ตรงกับเนื้อหาที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ แล้วนำผลมาพิจารณาคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้

- 1) แน่ใจว่ามีความสอดคล้องหรือวัดได้ มีระดับคะแนนเท่ากับ 1
- 2) ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องหรือวัดได้ มีระดับคะแนนเท่ากับ 0
- 3) แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องหรือวัดได้ มีระดับคะแนนเท่ากับ -1

หลังจากนั้นนำแบบประเมินให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ และนำมาหาค่าความสอดคล้อง โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ในการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในทุกข้อคำถาม นั้น มีค่าเท่ากับ 1.00 หากข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 จะคัดเลือกไว้ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 จะนำมาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถามใหม่

4.2 ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบแก้ไข สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.91 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำเรียนหนังสือเพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ตามประเด็นที่กำหนดไว้
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว ทำการแจกให้กับสมาชิกของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนทั้งหมด 18 กลุ่ม ในพื้นที่ตำบลสัทธิ์ อำเภอสัทธิ์ จังหวัดชลบุรี ซึ่งมี จำนวน สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ทั้งหมด 283 ราย

3. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 283 ชุด โดยมี แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 283 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมด มาดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แบบสอบถามและทำการแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลด้วย คอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคำนวณสถิติทางคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และสถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear Coefficient Correlation, r) ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แยกตามส่วนของแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์คำถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 การวิเคราะห์คำถามส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 การวิเคราะห์คำถามส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (พระสัญญา เคนาภูมิ และคณะ, 2552; ทรายพงศ์ ลิ้มสุทธิวันภูมิ, 2558)

มากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
มาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
น้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

จากค่าเฉลี่ยของคะแนนดังกล่าวสามารถแปลความหมายของค่าคะแนนได้ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	มีอิทธิพลอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	มีอิทธิพลอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	มีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60

มีอิทธิพลอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80

มีอิทธิพลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 การวิเคราะห์คำถามส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (จันทนา พงศ์สิทธิกาญจน, 2558)

มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

กำหนดให้ 5 คะแนน

มีการปฏิบัติในระดับมาก

กำหนดให้ 4 คะแนน

มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

กำหนดให้ 3 คะแนน

มีการปฏิบัติในระดับน้อย

กำหนดให้ 2 คะแนน

มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

กำหนดให้ 1 คะแนน

จากค่าเฉลี่ยของคะแนนดังกล่าวสามารถแปลความหมายของค่าคะแนนได้ดังนี้

ระดับคะแนน

ความหมาย

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.5 การวิเคราะห์คำถามส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (เขาวภา ปฐมศิริกุล, 2556)

มีประสิทธิผลในระดับมากที่สุด

กำหนดให้ 5 คะแนน

มีประสิทธิผลในระดับมาก

กำหนดให้ 4 คะแนน

มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน

มีประสิทธิผลในระดับน้อย กำหนดให้ 2 คะแนน

มีประสิทธิผลในระดับน้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

จากค่าเฉลี่ยของคะแนนดังกล่าวสามารถแปลความหมายของค่าคะแนนได้ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ใช้สถิติวิเคราะห์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear Coefficient Correlation, r) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19

2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน

2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน

โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear Coefficient Correlation, r) ในข้อที่ 2 มีเกณฑ์การตีความค่า r ดังนี้ (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2553)

ระดับคะแนน	ความหมาย
0.76-1.00	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.51-0.75	มีความสัมพันธ์สูง
0.26-0.50	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.01-0.25	มีความสัมพันธ์ต่ำ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ตามสมมติฐานของการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลการแปรความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ทำการวิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้แจกกลุ่มประชากรจำนวน 283 ชุด ซึ่งการนำเสนอจะแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19
- ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
- ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	ค่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร
r	แทน	ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร

Sig. แทน ความน่าจะเป็นสำหรับบอกลักษณะสำคัญทางสถิติ

* แทน แสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	88	31.10
หญิง	195	68.90
รวม	283	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.90 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 31.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 - 30 ปี	14	4.95
31 - 40 ปี	43	15.19
41 - 50 ปี	65	22.97
51 ปีขึ้นไป	161	56.89
รวม	283	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56.89 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.97 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.19 และอายุระหว่าง 18 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.95 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม
(N = 283)

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	228	80.57
ปริญญาตรี	52	18.37
สูงกว่าปริญญาตรี	3	1.06
รวม	283	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาค้นคว้าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.57 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.37 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 15,000 บาท	135	47.70
15,001 – 20,000 บาท	65	22.97
20,001 – 25,000 บาท	27	9.54
25,001 – 30,000 บาท	27	9.54
มากกว่า 30,000 บาท	29	10.25
รวม	283	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.70 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.97 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.25 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 25,000 บาท และ 20,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาการทำงานในวิสาหกิจชุมชน
ของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)

ระยะเวลาการทำงานในวิสาหกิจชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 2 ปี	49	17.31
2 – 4 ปี	52	18.37
5 – 7 ปี	58	20.49
8 – 10 ปี	73	25.80
มากกว่า 10 ปี	51	18.02
รวม	283	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการทำงานในวิสาหกิจชุมชนแห่งนี้เป็นเวลา 8 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.80 รองลงมาคือ เป็นเวลา 5 – 7 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.49 เป็นเวลา 2 – 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.37 เป็นเวลามากกว่า 10 ปีคิด เป็นร้อยละ 18.02 และเป็นเวลาน้อยกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.31 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)

ระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขั้นพื้นฐาน	134	47.35
ขั้นก้าวหน้า	149	52.65
รวม	283	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชนขั้นก้าวหน้า คิดเป็นร้อยละ 52.65 และขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 47.35 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทวิสาหกิจชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)

ประเภทวิสาหกิจชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเกษตร	110	38.87
การเกษตรอินทรีย์	12	4.24
การเกษตรแปรรูป	76	26.86
อาหาร	12	4.24
หัตถกรรม	73	25.80
รวม	283	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชนประเภทการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 38.87 รองลงมาคือประเภทการเกษตรแปรรูป คิดเป็นร้อยละ 26.86 ประเภทหัตถกรรม คิดเป็นร้อยละ 25.80 ประเภทการเกษตรอินทรีย์ และประเภทอาหาร คิดเป็นร้อยละ 4.24 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)

ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ปี	40	14.13
2 – 4 ปี	55	19.43
5 – 7 ปี	54	19.08
8 – 10 ปี	71	25.09
มากกว่า 10 ปี	63	22.26
รวม	283	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน 8 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.09 รองลงมาคือระยะเวลามากกว่า 10 ปีคิดเป็นร้อยละ 22.26 ระยะเวลา 2 – 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.43 ระยะเวลา 5 – 7 ปีคิดเป็นร้อยละ 19.08 และระยะเวลา 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน
ของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 283)

จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 50,000 บาท	228	80.57
50,000 – 100,000 บาท	20	7.07
100,001 – 150,000 บาท	5	1.77
150,001 – 200,000 บาท	12	4.24
200,001 – 250,000 บาท	3	1.06
250,001 บาทขึ้นไป	1	5.30
รวม	283	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนเงินลงทุนวิสาหกิจชุมชนไม่เกิน 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 80.57 รองลงมาคือจำนวนเงิน 50,000 – 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.07 จำนวน 250,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.30 จำนวนเงิน 150,001 – 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.24 จำนวนเงิน 100,001 – 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.77 และจำนวนเงิน 200,001 – 250,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแหล่งเงินทุนของผู้ตอบแบบสอบถาม
(N = 283)

แหล่งเงินทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินทุนตัวเอง	254	89.75
เงินสนับสนุนจากหน่วยงาน	67	23.67
เงินกู้ยืม จาก	25	8.83
- ธนาคาร	15	5.30
- การจํานำ-จํานอง กับสถาบันการเงิน	9	3.18
- ญาติ พี่น้อง	11	3.89
- พ่อแม่	2	0.71
รวม	-	-

จากตารางที่ 11 พบว่า สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีแหล่งเงินทุนเป็นเงินทุนตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 89.75 รองลงมาคือเงินสนับสนุนจากหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 23.67 และเงินกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 8.83 ตามลำดับ

โดยเงินกู้ยืมนั้น ส่วนใหญ่สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามนั้น กู้ยืมเงิน จากธนาคารคิดเป็นร้อยละ 5.30 รองลงมาคือ ญาติ พี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 3.89 จากการจำนำ-จำนอง กับสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 3.18 และจากพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 0.71 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล (N = 283)

ปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. วิสาหกิจชุมชนของท่าน ได้รับผลกระทบจาก การรักษา ระยะ ห่าง ทาง สังคม (Social distancing) ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	3.95	0.93	มาก	2
2. วิสาหกิจชุมชนของท่าน ได้รับผลกระทบจาก การตลาดออนไลน์ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ในช่วง ภาวะวิกฤติโควิด-19	3.70	1.04	มาก	3
3. วิสาหกิจชุมชนของท่าน ได้ใส่ใจในการรักษา สุขอนามัยในพื้นที่ทำกิจกรรม ในช่วงภาวะ วิกฤติโควิด-19	4.30	0.79	มากที่สุด	1
เฉลี่ย	3.98	0.76	มาก	-

จากตารางที่ 12 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับปัจจัย ภายนอกองค์กร วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล โดยรวม นั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.76)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 3 วิสาหกิจชุมชนของท่าน ได้ใส่ใจใน

การรักษาสุขอนามัยในพื้นที่ทำกิจกรรม ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.79) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 1 วิชาหกิจชุมชนของท่าน ได้รับผลกระทบจากการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social distancing) ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.93) และประเด็นข้อที่ 2 วิชาหกิจชุมชนของท่าน ได้รับผลกระทบจากการตลาดออนไลน์ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 1.04) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาวะเศรษฐกิจ (N = 283)

ปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาวะเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. สภาพเศรษฐกิจของประเทศในช่วงภาวะ วิกฤติโควิด-19 ส่งผลทำให้วิชาหกิจชุมชนของ ท่านดำเนินกิจการยากลำบาก	3.91	1.02	มาก	2
2. หน่วยงานภาครัฐ ได้ให้การสนับสนุนจัดหา ตลาดเพื่อจำหน่าย มีส่วนช่วยทำให้กลุ่มวิชาหกิจ ชุมชนสามารถจำหน่ายสินค้าในช่วงภาวะวิกฤติ โควิด-19	3.41	1.01	มาก	3
3. ภาวะวิกฤติโควิด-19 ส่งผลให้วิชาหกิจชุมชน ของท่านขาดแรงงานในการดำเนินกิจการ	3.29	1.06	มาก	4
4. สภาพค่าครองชีพที่สูงขึ้นในช่วงภาวะวิกฤติ โควิด-19 มีผลทำให้รายได้ของวิชาหกิจลดลง	3.93	0.93	มาก	1
เฉลี่ย	3.63	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 13 พบว่า สมาชิกวิชาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับปัจจัยภายนอกองค์กร สภาวะเศรษฐกิจ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.70)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 4 สภาพค่าครองชีพที่สูงขึ้นในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 มีผลทำ

ให้รายได้ของวิสาหกิจลดลง ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.93) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 1 สภาพเศรษฐกิจของประเทศในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ส่งผลทำให้วิสาหกิจชุมชนของท่านดำเนินกิจการยากลำบาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.02) ประเด็นข้อที่ 2 หน่วยงานภาครัฐ ได้ให้การสนับสนุนจัดหาตลาดเพื่อจำหน่าย มีส่วนช่วยทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถจำหน่ายสินค้าในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.01) และประเด็นข้อที่ 3 ภาวะวิกฤติโควิด-19 ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนของท่านขาดแรงงานในการดำเนินกิจการ ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.06) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม เทคโนโลยีและนวัตกรรม (N = 283)

ปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม เทคโนโลยีและนวัตกรรม	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่าน มีสมาร์ตโฟนหรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อใช้งานแพลตฟอร์มดิจิทัลต่างๆ ในการทำงานหรือกิจกรรมส่วนตัว ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	3.43	0.93	มาก	2
2. วิสาหกิจชุมชนของท่าน ให้ความสำคัญกับสถานะบนโลกออนไลน์มากยิ่งขึ้น ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 เช่น Facebook, Line, Instagram เป็นต้น	3.43	0.95	มาก	2
3. วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการใช้การติดต่อสื่อสารกันผ่านออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานหรือประชุมที่บ้าน ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 เช่น Google Meet, Zoom, Line, Facebook Messenger เป็นต้น	3.37	1.15	ปานกลาง	4
4. วิสาหกิจชุมชนของท่าน ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการตลาดออนไลน์มากยิ่งขึ้น ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	3.73	0.90	มาก	1
เฉลี่ย	3.48	0.84	มาก	-

จากตารางที่ 14 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับปัจจัยภายนอกองค์กร เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.84)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ประเด็น ระดับปานกลาง 1 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 4 วิสาหกิจชุมชนของท่าน ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการตลาดออนไลน์มากยิ่งขึ้น ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.90) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 1 สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่าน มีสมาร์ทโฟนหรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อใช้งานแพลตฟอร์มดิจิทัลต่างๆ ในการทำงานหรือกิจกรรมส่วนตัว ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.93) และประเด็นข้อที่ 2 วิสาหกิจชุมชนของท่าน ให้ความสำคัญกับสถานะบนโลกออนไลน์มากยิ่งขึ้น ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 เช่น Facebook, Line, Instragram เป็นต้น ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.95) และประเด็นข้อที่ 3 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการใช้การติดต่อสื่อสารกันผ่านออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการทำงานหรือประชุมที่บ้าน ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 เช่น Google Meet, Zoom, Line, Facebook Messenger เป็นต้น ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 1.15) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม (N = 283)

ปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล	3.98	0.76	มาก	1
2. สภาวะเศรษฐกิจ	3.63	0.70	มาก	2
3. เทคโนโลยีและนวัตกรรม	3.48	0.84	มาก	3
เฉลี่ย	3.70	0.55	มาก	-

จากตารางที่ 15 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับปัจจัยภายนอกองค์กร โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.55)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ วิธีชีวิตแบบนิวนอร์มัล ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือสภาวะเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.70) และเทคโนโลยีและนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการจัดการ (N = 283)

การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติ โควิด-19 ด้านการจัดการ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ และกฎในการดำเนินกิจการ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการของกลุ่มในการบริหารและตัดสินใจ	3.68	0.79	มาก	3
2. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง	3.45	0.96	มาก	4
3. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่าน สามารถแสดงความคิดเห็น และร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดแนวทาง และวิธีการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม	3.77	0.78	มาก	2
4. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีรูปแบบการบริหารจัดการแบบครอบครัว มีการเกื้อหนุน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยไม่ได้มองเพียงแค่ผลกำไรในรูปแบบของเงินเท่านั้น	3.92	0.83	มาก	1
เฉลี่ย	3.70	0.65	มาก	

จากตารางที่ 16 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการจัดการ โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.55)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 4 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรูปแบบการบริหารจัดการแบบครอบครัว มีการเกื้อหนุน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยไม่ได้มองเพียงแค่ผลกำไรในรูปของเงินเท่านั้น ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.83) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 3 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่าน สามารถแสดงความคิดเห็น และร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดแนวทาง และวิธีการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.78) ประเด็นข้อที่ 1 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ และกฎในการดำเนินกิจการ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการของกลุ่มในการบริหารและตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.79) และประเด็นข้อที่ 2 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการตลาด (N = 283)

การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติ โควิด-19 ด้านการตลาด	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผลิตภัณฑ์ ที่เป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์หรือสูตรเฉพาะตัว	3.72	0.88	มาก	1
2. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการนำบรรจุภัณฑ์มาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า	3.52	0.97	มาก	2
3. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการตั้งราคาสินค้าและบริการที่สูงขึ้นตามต้นทุนที่สูงขึ้น	3.24	0.91	ปานกลาง	4
4. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการเพิ่มช่องทางในการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านทางออนไลน์	3.27	1.07	ปานกลาง	3
เฉลี่ย	3.43	0.73	มาก	-

จากตารางที่ 17 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการตลาด โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.73)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ระดับปานกลาง 2 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 1 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีผลิตภัณฑ์ ที่เป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์หรือสูตรเฉพาะตัว ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.88) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 2 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการนำบรรจุภัณฑ์มาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.97) ประเด็นข้อที่ 4 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการเพิ่มช่องทางในการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านทางออนไลน์ ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 1.07) และประเด็นข้อที่ 3 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการตั้งราคาสินค้าและบริการที่สูงขึ้น ตามต้นทุนที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.91) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านบัญชีและการเงิน (N = 283)

การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติ โควิด-19 ด้านบัญชีและการเงิน	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการนำผลกำไรที่ได้มาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และไม่มีการก่อหนี้จากสถาบันการเงินหรือหนี้นอกระบบ	3.66	0.88	มาก	3
2. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างง่าย เช่น ค่าวัตถุดิบ ยอดขาย และนำมาคำนวณหาส่วนต่างที่เป็นผลกำไรหรือขาดทุน	3.83	0.76	มาก	2
3. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 รายได้และผลกำไรของกลุ่ม มีการนำมาจัดสรรเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ เช่น เงินสำรองค่าตอบแทนสมาชิก ค่าสวัสดิการสมาชิกเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตให้แก่สมาชิก	3.86	0.84	มาก	1
เฉลี่ย	3.78	0.73	มาก	-

จากตารางที่ 18 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านบัญชีและการเงิน โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.73)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 3 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 รายได้และผลกำไรของกลุ่ม มีการนำมาจัดสรรเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ เช่น เงินสำรองค่าตอบแทนสมาชิกค่าสวัสดิการสมาชิกเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตให้แก่สมาชิก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.84) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 2 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างง่าย เช่น ค่าวัตถุดิบ ยอดขาย และนำมาคำนวณหาส่วนต่างที่เป็นผลกำไรหรือขาดทุน

($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.76) และประเด็นข้อที่ 1 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการนำผลกำไรที่ได้มาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และไม่มีการก่อหนี้จากสถาบันการเงินหรือหนี้นอกระบบ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการผลิต (N = 283)

การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติ โควิด-19 ด้านการผลิต	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วัตถุประสงค์หลักในการผลิตสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนของท่านเป็นวัตถุประสงค์ที่หาได้จากในชุมชน	3.74	0.94	มาก	3
2. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการตรวจสอบขั้นตอนการผลิตสินค้าและบริการ อย่างถี่ถ้วน และตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ก่อนออกจำหน่าย	4.08	0.81	มาก	1
3. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน ใช้แรงงานสมาชิกกลุ่มในการผลิตสินค้าและบริการ ไม่ได้มีการจ้างบุคคลภายนอก	3.86	1.04	มาก	2
4. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านไม่ได้ใช้เครื่องจักร หรือเครื่องทุ่นแรง เพื่อให้สมาชิกมีงานทำและไม่ขาดรายได้	3.67	1.01	มาก	4
เฉลี่ย	3.83	0.72	มาก	-

จากตารางที่ 19 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการผลิต โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.72)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 2 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการ

ตรวจสอบขั้นตอนการผลิตสินค้าและบริการ อย่างถี่ถ้วน และตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ก่อนออกจำหน่าย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 3 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน ใช้แรงงานสมาชิกกลุ่มในการผลิตสินค้าและบริการ ไม่ได้มีการจ้างบุคคลภายนอก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 1.04) ประเด็นข้อที่ 1 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วัตถุประสงค์หลักในการผลิตสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนของท่านเป็นวัตถุประสงค์ที่หาได้จากในชุมชน ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.94) และประเด็นข้อที่ 4 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านไม่ได้ใช้เครื่องจักร หรือเครื่องทุ่นแรง เพื่อให้สมาชิกมีงานทำและไม่ขาดรายได้ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านผู้นำกลุ่ม (N = 283)

การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติ โควิด-19 ด้านผู้นำกลุ่ม	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้บริหารกลุ่มที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีความเสียสละ ก้าวตัดสินใจ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	3.99	0.82	มาก	2
2. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้บริหารกลุ่มที่มีแรงผลักดันในการอยากประสบความสำเร็จสูง และมีความทุ่มเทเพื่อรักษากลุ่มไม่ว่าจะเกิดปัญหา หรือภาวะความกดดันต่าง ๆ	4.02	0.88	มาก	1
เฉลี่ย	4.00	0.78	มาก	-

จากตารางที่ 20 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านผู้นำกลุ่ม โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.78)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 2 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้บริหารกลุ่มที่มีแรงผลักดันในการอยากประสบความสำเร็จสูง และมีความทุ่มเทเพื่อรักษากลุ่มไม่ว่าจะเกิดปัญหา หรือภาวะความกดดันต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.88) และประเด็นข้อที่ 1 ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้บริหารกลุ่มที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีความเสียสละกล้าตัดสินใจ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ในภาพรวม (N = 283)

การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติ โควิด-19 ในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. ด้านการจัดการ	3.70	0.65	มาก	4
2. ด้านการตลาด	3.43	0.73	มาก	5
3. ด้านบัญชีและการเงิน	3.78	0.73	มาก	3
4. ด้านการผลิต	3.83	0.72	มาก	2
5. ด้านผู้นำกลุ่ม	4.00	0.78	มาก	1
เฉลี่ย	3.75	0.56	มาก	-

จากตารางที่ 19 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.56)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้นำกลุ่ม ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือด้านการผลิต ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.72) ด้านบัญชีและการเงิน ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.73) ด้านการจัดการ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.65) และด้านการตลาด ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านความเข้มแข็ง (N = 283)

ความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านความเข้มแข็ง	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งจนถึงปัจจุบัน	3.35	1.13	มาก	5
2. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีเงินออมสะสมเพิ่มขึ้นจากผลประกอบการที่ดี	3.54	0.82	มาก	4
3. วิสาหกิจชุมชนของท่านสามารถแบ่งปันผลกำไรแก่สมาชิกได้อย่างต่อเนื่องทุกปี	3.79	0.81	มาก	1
4. ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าและเงินปันผล ตั้งแต่เข้ามาเป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน	3.76	0.82	มาก	2
5. ตั้งแต่เข้าร่วมเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ท่านมีหนี้สินลดลงและไม่มีหนี้สินในปัจจุบัน	3.55	0.95	มาก	3
เฉลี่ย	3.60	0.68	มาก	-

จากตารางที่ 22 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านความเข้มแข็ง โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.68)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 3 วิสาหกิจชุมชนของท่านสามารถแบ่งปันผลกำไรแก่สมาชิกได้อย่างต่อเนื่องทุกปี ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.81) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 4 ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าและเงินปันผล ตั้งแต่เข้ามาเป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.82) ประเด็นข้อที่ 5 ตั้งแต่เข้าร่วมเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ท่านมีหนี้สินลดลงและไม่มีหนี้สินในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.95) ประเด็นข้อที่ 2 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีเงินออมสะสมเพิ่มขึ้น

จากผลประกอบการที่ดี ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.82) และประเด็นข้อที่ 1 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งจนถึงปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 1.13) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านการขยายต่อ/การพัฒนา (N = 283)

ความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านการขยายต่อ/การพัฒนา	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. สินค้า/บริการ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่านมีกระบวนการผลิตและให้บริการที่ดี มีมาตรฐาน ได้รับการรับรองคุณภาพจากองค์กรระดับประเทศ เช่น ออย. กระทรวงพาณิชย์ หรือการท่องเที่ยวฯลฯ	3.51	0.93	มาก	4
2. วิสาหกิจชุมชนของท่านเน้นย้ำให้สมาชิกทุกคนตระหนักถึงคุณภาพของการผลิตสินค้าและการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ	4.06	0.76	มาก	2
3. วิสาหกิจชุมชนท่านมีระบบการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าและบริการตั้งแต่ปัจจัยและวัตถุดิบการผลิต กระบวนการผลิตและการส่งมอบสินค้าและการบริการ	4.13	0.74	มาก	1
4. จุดเด่นของสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนท่านที่ลูกค้ายอมรับได้แก่คุณภาพของสินค้าและบริการฯลฯ	4.01	0.81	มาก	3
เฉลี่ย	3.92	0.59	มาก	-

จากตารางที่ 23 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านการขยายต่อ/การพัฒนา โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.59)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 3 วิชาหกิจชุมชนท่านมีระบบการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าและการบริการตั้งแต่ปัจจัยและวัตถุดิบการผลิต กระบวนการผลิตและการส่งมอบสินค้าและการบริการ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือประเด็นข้อที่ 2 วิชาหกิจชุมชนของท่านเน้นย้ำให้สมาชิกทุกคนตระหนักถึงคุณภาพของการผลิตสินค้าและการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.76) ประเด็นข้อที่ 4 จุดเด่นของสินค้าและการบริการของวิชาหกิจชุมชนท่านที่ถูกค้ายอมรับได้แก่คุณภาพของสินค้าและการบริการฯลฯ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.81) และประเด็นข้อที่ 1 สินค้า/บริการ ของกลุ่มวิชาหกิจชุมชนท่านมีกระบวนการผลิตและให้บริการที่ดี มีมาตรฐานได้รับการรับรองคุณภาพจากองค์กรระดับประเทศ เช่น อย. กระทรวงพาณิชย์ หรือการท่องเที่ยวฯลฯ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.93) ตามลำดับ

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านความ
ยั่งยืน (N = 283)

ความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านความยั่งยืน	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. ตั้งแต่เข้าร่วมเป็นสมาชิกในวิสาหกิจชุมชน ท่านมีความสุขและมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นกับคน ในชุมชน	4.20	0.76	มาก	3
2. สินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนทำ ให้คนภายนอกรู้จักชุมชนของท่านมากขึ้น	4.16	0.75	มาก	4
3. การมีวิสาหกิจชุมชนทำให้บรรยากาศของ ชุมชนดีขึ้น มีความสัมพันธ์ที่ดีและพึ่งพาอาศัย กัน	4.29	0.74	มากที่สุด	1
4. การมีวิสาหกิจชุมชนทำให้คนในชุมชนตื่นตัว ในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง	4.24	0.74	มากที่สุด	2
5. วิสาหกิจชุมชนทำให้คนในชุมชนกล้าที่จะพูด กล้าที่จะรับฟังและกล้าที่จะตัดสินใจร่วมกันมาก ขึ้น	4.14	0.76	มาก	5
6. วิสาหกิจชุมชนช่วยให้ชุมชนเกิดการพัฒนาทั้ง เรื่องเศรษฐกิจ สังคม และสวัสดิการชุมชน	4.13	0.75	มาก	6
เฉลี่ย	4.19	0.62	มาก	-

จากตารางที่ 24 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความ
มั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ด้านความยั่งยืน โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$,
S.D. = 0.62)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น รับดับมาก 4 ประเด็น
โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 3 การมีวิสาหกิจชุมชนทำให้
บรรยากาศของชุมชนดีขึ้น มีความสัมพันธ์ที่ดีและพึ่งพาอาศัยกัน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.75) รองลงมา
คือประเด็นข้อที่ 4 การมีวิสาหกิจชุมชนทำให้คนในชุมชนตื่นตัวในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง
($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.74) ประเด็นข้อที่ 1 ตั้งแต่เข้าร่วมเป็นสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนท่าน

มีความสุขและมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นกับคนในชุมชน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.76) ประเด็นข้อที่ 2 สินค้าและการบริการของวิสาหกิจชุมชนทำให้คนภายนอกรู้จักชุมชนของท่านมากขึ้น ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.75) ประเด็นข้อที่ 5 วิสาหกิจชุมชนทำให้คนในชุมชนกล้าที่จะพูด กล้าที่จะรับฟังและกล้าที่จะตัดสินใจร่วมกันมากขึ้น ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.76) และประเด็นข้อที่ 6 วิสาหกิจชุมชนช่วยให้ชุมชนเกิดการพัฒนาด้านเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และสวัสดิการชุมชน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวม (N = 283)

ประสิทธิผลของการจัดการความมั่นคง ของวิสาหกิจชุมชน	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ระดับ	อันดับ ที่
1. ด้านความเข้มแข็ง	3.60	0.68	มาก	3
2. ด้านการขยายต่อ/การพัฒนา	3.92	0.59	มาก	2
3. ด้านความยั่งยืน	4.19	0.62	มาก	1
เฉลี่ย	3.90	0.52	มาก	-

จากตารางที่ 25 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.52)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความยั่งยืน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือด้านการขยายต่อ/การพัฒนา ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.59) และด้านความเข้มแข็ง ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยแบ่งตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19

สมมติฐานที่ 1.1 ปัจจัยภายในองค์กรมีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ ระดับตลาด ประเภทวิสาหกิจชุมชน ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน และแหล่งเงินทุน กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ปรากฏดังตารางที่ 26 ถึงตารางที่ 31

ตารางที่ 26 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายในองค์กร

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ปัจจัยภายในองค์กร	1.89	0.69	0.273	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 26 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กรมีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.273$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง

ตารางที่ 27 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายในองค์กร ระดับตลาด

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ระดับตลาด	1.53	0.50	0.427	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 27 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร ระดับตลาด มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.427$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง

ตารางที่ 28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายในองค์กร ประเภทวิสาหกิจชุมชน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ประเภทวิสาหกิจชุมชน	2.74	1.16	0.176	0.003*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 28 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร ประเภทวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.176$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ต่ำ

ตารางที่ 29 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายในองค์กร ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน	3.22	1.36	0.052	0.387

จากตารางที่ 29 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า $r = 0.052$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ต่ำ

ตารางที่ 30 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วง
ภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายในองค์กร จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจ ชุมชน	1.59	1.50	0.226	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 30 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.226$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ต่ำ

ตารางที่ 31 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วง
ภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายในองค์กร แหล่งเงินทุน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
แหล่งเงินทุน	0.40	0.14	0.262	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 31 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร แหล่งเงินทุน มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.262$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง

**สมมติฐานที่ 1.2 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชน
ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19**

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล สภาวะเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีและนวัตกรรม กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ปรากฏดังตารางที่ 32 ถึงตารางที่ 35

ตารางที่ 32 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วง
ภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายนอกองค์กร

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ปัจจัยภายนอกองค์กร	3.70	0.55	0.533	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 32 พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชน
ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.533$ แสดงว่า
มีความสัมพันธ์สูง

ตารางที่ 33 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วง
ภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายนอกองค์กร วิธีชีวิตแบบนิวนอร์มัล

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
วิธีชีวิตแบบนิวนอร์มัล	3.98	0.76	0.271	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 33 พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร วิธีชีวิตแบบนิวนอร์มัล มีความสัมพันธ์กับ
การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
ค่า $r = 0.271$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง

ตารางที่ 34 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วง
ภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายนอกองค์กร สภาวะเศรษฐกิจ

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
สภาวะเศรษฐกิจ	3.63	0.70	0.237	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 34 พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร สภาวะเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับ
การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
ค่า $r = 0.271$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ต่ำ

ตารางที่ 35 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วง
ภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายนอกองค์กร เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
เทคโนโลยีและนวัตกรรม	3.48	0.84	0.615	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 35 พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กับ
การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
ค่า $r = 0.615$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง

**สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของ
วิสาหกิจชุมชน**

**สมมติฐานที่ 2.1 ปัจจัยภายในองค์กรมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจ
ชุมชน**

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ ระดับตลาด
ประเภทวิสาหกิจชุมชน ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจ
ชุมชน และแหล่งเงินทุน กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ปรากฏดังตารางที่
36 ถึงตารางที่ 37

ตารางที่ 36 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
กับปัจจัยภายในองค์กร

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ปัจจัยภายในองค์กร	1.89	0.69	0.425	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 36 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กรมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจ
ชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.425$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์
ปานกลาง

ตารางที่ 37 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายในองค์กร ระดับตลาด

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ระดับตลาด	1.53	0.50	0.435	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 37 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร ระดับตลาด มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.435$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง

ตารางที่ 38 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายในองค์กร ประเภทวิสาหกิจชุมชน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ประเภทวิสาหกิจชุมชน	2.74	1.16	0.187	0.002*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 38 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร ประเภทวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.187$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ต่ำ

ตารางที่ 39 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายในองค์กร ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน	3.22	1.36	0.297	0.000*

จากตารางที่ 39 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.297$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง

ตารางที่ 40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายในองค์กร จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน	1.59	1.50	0.341	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 40 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.341$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง

ตารางที่ 41 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายในองค์กร แหล่งเงินทุน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
แหล่งเงินทุน	0.40	0.14	0.234	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 41 พบว่า ปัจจัยภายในองค์กร แหล่งเงินทุน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.234$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ต่ำ

สมมติฐานที่ 2.2 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ วิธีชีวิตแบบนิวนอร์มัล สภาวะเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีและนวัตกรรม กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ปรากฏดังตารางที่ 4 - 42 ถึงตารางที่ 4 - 45

ตารางที่ 42 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายนอกองค์กร

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	<i>r</i>	Sig.
ปัจจัยภายนอกองค์กร	3.70	0.55	0.328	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 42 พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.328$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง

ตารางที่ 43 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายนอกองค์กร วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	<i>r</i>	Sig.
วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล	3.98	0.76	0.218	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 43 พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.218$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ต่ำ

ตารางที่ 44 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน กับปัจจัยภายนอกองค์กร สภาวะเศรษฐกิจ

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	<i>r</i>	Sig.
สภาวะเศรษฐกิจ	3.63	0.70	0.110	0.065

จากตารางที่ 44 พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร สภาวะเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า $r = 0.110$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ต่ำ

ตารางที่ 45 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วง
ภาวะวิกฤติโควิด-19 กับปัจจัยภายนอกองค์กร เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
เทคโนโลยีและนวัตกรรม	3.48	0.84	0.362	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 45 พบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กับ
ความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.362$ แสดงว่า
มีความสัมพันธ์ปานกลาง

**สมมติฐานที่ 3 การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของ
วิสาหกิจชุมชน**

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโค
วิด-19 ได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านบัญชีและการเงิน ด้านการผลิต และด้านผู้นำกลุ่ม
กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ปรากฏดังตารางที่ 4 - 46 ถึงตารางที่ 4 - 51

ตารางที่ 46 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วง ภาวะวิกฤติโควิด-19	3.75	0.56	0.724	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 46 พบว่า การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19
มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า
 $r = 0.724$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง

ตารางที่ 47 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการจัดการ

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ด้านการจัดการ	3.70	0.65	0.595	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 47 พบว่า การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการจัดการมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.595$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง

ตารางที่ 48 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการตลาด

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ด้านการตลาด	3.43	0.73	0.418	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 48 พบว่า การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการตลาดมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.418$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง

ตารางที่ 49 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านบัญชีและการเงิน

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	r	Sig.
ด้านบัญชีและการเงิน	3.78	0.73	0.650	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 49 พบว่า การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านบัญชีและการเงิน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.650$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง

ตารางที่ 50 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการผลิต

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	<i>r</i>	Sig.
ด้านการผลิต	3.83	0.72	0.551	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 50 พบว่า การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านการผลิต มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.551$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง

ตารางที่ 51 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านผู้นำกลุ่ม

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	<i>r</i>	Sig.
ด้านผู้นำกลุ่ม	4.00	0.78	0.590	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 51 พบว่า การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ด้านผู้นำกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $r = 0.590$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง

ตารางที่ 52 สรุปสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ	
	ความสัมพันธ์	Sig.
1. ปัจจัยภายในองค์กร มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	ปานกลาง	0.000*
2. ระดับตลาด มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	ปานกลาง	0.000*
3. ประเภทวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	ต่ำ	0.003*
4. ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	ต่ำ	0.387
5. จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	ต่ำ	0.000*
6. แหล่งเงินทุน มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	ปานกลาง	0.000*
7. ปัจจัยภายนอกองค์กร มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	สูง	0.000*
8. วิถีชีวิตแบบนิวนอร์ มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	ปานกลาง	0.000*
9. สภาวะเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	ต่ำ	0.000*
10. เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	สูง	0.000*
11. ปัจจัยภายในองค์กร มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง	0.000*
12. ระดับตลาด มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง	0.000*
13. ประเภทวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ต่ำ	0.002*

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ	
	ความสัมพันธ์	Sig.
14. ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง	0.000*
15. จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง	0.000*
16. แหล่งเงินทุน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ต่ำ	0.000*
17. ปัจจัยภายนอกองค์กร มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง	0.000*
18. วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ต่ำ	0.000*
19. สภาวะเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ต่ำ	0.065
20. เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง	0.000*
21. การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	สูง	0.000*
22. ด้านการจัดการ มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	สูง	0.000*
23. ด้านการตลาด มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง	0.000*
24. ด้านบัญชีและการเงิน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	สูง	0.000*
25. ด้านการผลิต มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	สูง	0.000*
26. ด้านผู้นำกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน	สูง	0.000*

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตโควิด-19 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี จำนวนทั้งหมด 283 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติวิเคราะห์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear Coefficient Correlation, r) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 283 คน พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.90 โดยมีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56.89 มีการศึกษามากกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.57 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.70 และมีระยะเวลาการทำงานในวิสาหกิจชุมชนแห่งนี้เป็นเวลา 8 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.80

โดยจากการศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบล สัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19

ผลการศึกษาปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชนขึ้นก้าวหน้า คิดเป็นร้อยละ 52.65 เป็นวิสาหกิจชุมชนประเภทการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 38.87 มีระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน 8 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.09 มีจำนวนเงินลงทุนวิสาหกิจชุมชนไม่เกิน 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 80.57 และมีแหล่งเงินทุนเป็นเงินทุนตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 89.75

ผลการศึกษาปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับปัจจัยภายนอกองค์กร โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือ สภาวะเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.70) และเทคโนโลยีและนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ผลการศึกษาการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 โดยรวมนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้นำกลุ่ม ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือด้านการผลิต ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.72) ด้านบัญชีและการเงิน ($\bar{X} = 3.78$,

S.D. = 0.73) ด้านการจัดการ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.65) และด้านการตลาด ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

ในส่วนของผลการศึกษาความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน โดยรวมนั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความยั่งยืน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือด้านการขยายต่อ/การพัฒนา ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.59) และด้านความเข้มแข็ง ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตโควิด-19

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยภายในองค์กรในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 ในระดับปานกลาง ($r = 0.273$) เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยจะพบว่า มีความสัมพันธ์ปานกลาง จำนวน 2 ตัวแปร โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชน ($r = 0.427$) และแหล่งเงินทุน ($r = 0.262$) ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ต่ำ จำนวน 3 ตัวแปร โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน ($r = 0.226$) ประเภทวิสาหกิจชุมชน ($r = 0.176$) และระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน ($r = 0.052$) ตามลำดับ

ปัจจัยภายนอกองค์กรในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 ในระดับสูง ($r = 0.553$) เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยจะพบว่า ตัวแปรย่อยทั้ง 3 ตัวแปร มีระดับความสัมพันธ์แตกต่างกัน โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมีความสัมพันธ์สูง ($r = 0.615$) วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัลมีความสัมพันธ์ปานกลาง ($r = 0.271$) และสถานะเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่ำ ($r = 0.237$) ตามลำดับ

ปัจจัยภายในองค์กร คือ ปัจจัยภายในองค์กรในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ในระดับปานกลาง ($r = 0.425$) เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยจะพบว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง จำนวน 3 ตัวแปร โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชน ($r = 0.435$) จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน ($r = 0.341$) และระยะเวลาในการ

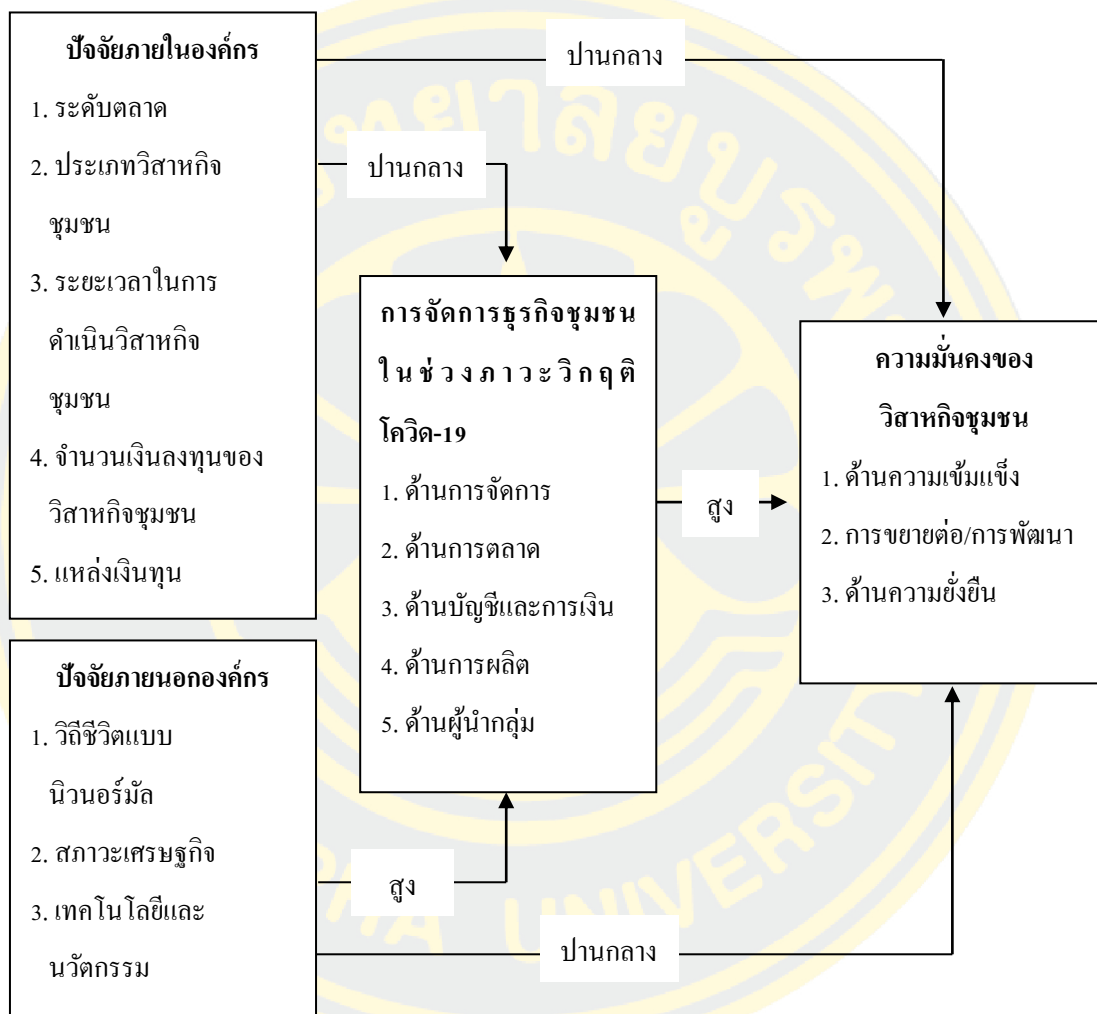
ดำเนินวิสาหกิจชุมชน ($r = 0.297$) ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ต่ำ จำนวน 2 ตัวแปร โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ แหล่งเงินทุน ($r = 0.234$) และประเภทวิสาหกิจชุมชน ($r = 0.187$) ตามลำดับ

ปัจจัยภายนอกองค์กรในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในระดับปานกลาง ($r = 0.328$) เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยจะพบว่า มีความสัมพันธ์ปานกลาง จำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ($r = 0.362$) และมีความสัมพันธ์ต่ำ จำนวน 2 ตัวแปร โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล ($r = 0.218$) และสถานะเศรษฐกิจ ($r = 0.110$) ตามลำดับ

ส่วนการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในระดับสูง ($r = 0.724$) เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยจะพบว่า มีความสัมพันธ์สูงถึง จำนวน 4 ตัวแปร แปร โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านบัญชีและการเงิน ($r = 0.650$) ด้านการจัดการ ($r = 0.595$) ด้านผู้นำกลุ่ม ($r = 0.590$) และด้านการผลิต ($r = 0.551$) ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ปานกลาง จำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ด้านการตลาด ($r = 0.418$) โดยสรุปเป็นโมเดลได้ดังภาพที่ 2

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์และผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานในงานวิจัยเรื่อง การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 สามารถอภิปรายผลและอ้างอิงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ตาม วัตถุประสงค์ ดังนี้

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 283 คน พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 51 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาไม่ถึงปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท มีระยะเวลาการทำงานในวิสาหกิจชุมชนมาเกือบ 10 ปี แสดงให้เห็นว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ที่มีการก่อตั้ง รวมกลุ่ม หรือเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมาอย่างยาวนาน เมื่อพิจารณาจากอายุและระยะเวลาการทำงานในวิสาหกิจชุมชนจะพบว่า ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกดั้งเดิม ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยส่วนใหญ่ที่มีการจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ซึ่งจะสอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยภายในองค์กร ในลำดับต่อไป

การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบล สตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19

จากผลการศึกษาปัจจัยภายในองค์กร พบว่า วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่มีระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชนอยู่ในขั้นก้าวหน้า สามารถส่งออกผลิตภัณฑ์สู่ตลาดใหญ่ได้มีลักษณะเฉพาะตัว มีสูตรเด็ดเคล็ดลับหรือคุณภาพในระดับมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไปได้ ส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชนประเภทการเกษตรที่มีระยะเวลาในการดำเนินการมาเกือบ 10 ปี และมีการลงทุนจากเงินทุนของตนเอง แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีความเข้มแข็ง

ผลการศึกษาปัจจัยภายนอกองค์กร พบว่า วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี โดยรวมและในรายด้านทุกด้านนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพงษ์ ยี่งยง และคณะ (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อของลูกค้าและแนวโน้มของธุรกิจหลังโควิด-19 ภายใต้การตลาดแบบความปกติ ถัดไป ผลการวิจัยพบว่า ระหว่างการเกิดวิกฤตการระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้เกิดความเสียหาย

ที่รุนแรงไปทั่วโลก ไม่เฉพาะแต่เรื่องการเจ็บป่วยและเสียชีวิตของผู้คนเท่านั้น แต่การป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยมาตรการของทางภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อการหยุดชะงักด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้าในภาคธุรกิจต่าง ๆ รวมไปถึงแนวโน้มทางการตลาดใหม่ ที่เกิดขึ้นก่อนระหว่างและหลังวิกฤตการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในยุคการตลาดแบบความปกติถัดไป สามารถสรุปออกมาเป็นวิวัฒนาการของแนวโน้มทางการตลาดในช่วงวิกฤตการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยในช่วงก่อนการระบาดของไวรัสโควิด-19 ผู้ประกอบการและลูกค้าทำการซื้อขายกัน โดยพบปะใกล้ชิด รวมถึงสัมผัสกัน โดยมีตัวกลางคือเงินสด ให้ความสำคัญกับการซื้อสินค้าหรือใช้บริการโดยตนเอง และมีการปรับตัวโดยการซื้อสินค้าผ่านทางออนไลน์มากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัสโดยตรงในช่วงของการระบาดของไวรัสโควิด-19

ผลการศึกษาการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 พบว่า วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี โดยรวมและในรายด้านทุกด้านนั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ McKee et al. (1989) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการที่ผู้ประกอบการใช้ในการประมวลข้อมูลต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมภายนอกและใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อปรับตัวการปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การแข่งขัน และการวางกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่มีผู้ประกอบการใดที่สามารถอยู่รอดได้ตลอดโดยไม่มี การปรับตัวผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งระดับของการปรับตัวขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ การปรับตัวมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจ ในหลาย ๆ มิติ และสอดคล้องกับปาริชาติ คุณปลื้ม (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การปรับตัวของธุรกิจหลังยุค COVID-19 ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ที่ได้รับจากการระบาดของโควิด-19 จะทำให้คนเกิดเรียนรู้ที่จะปรับตัวเป็นแนวปฏิบัติใหม่ (New Normal) เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ในปัจจุบันและอนาคต ผู้บริโภคจะเน้นสินค้าที่มีความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดมากกว่าสินค้าที่มีแต่ความสวยงาม ธุรกิจที่ไม่นำเทคโนโลยีเข้ามาผสมผสานจะค่อยๆ หายไป จะเกิดธุรกิจใหม่พร้อมไอเดียใหม่ ที่ท้าทายและตอบ โจทย์ผู้บริโภค การก้าวข้ามผ่านแนวปฏิบัติเดิมๆ จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ ธุรกิจในรูปแบบใหม่ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ในส่วนของผลการศึกษความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน พบว่า วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี โดยรวมและในรายด้านทุกด้านนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (2556) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนนั้น ได้แก่ 1) ทรัพยากรทางการบริหารกลุ่มวิสาหกิจ คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการวางกฎระเบียบ การแบ่งบทบาท การระดมทุน การแบ่งปันผลประโยชน์ ความเสียสละ ความสามัคคี ความร่วมมือของสมาชิกและครอบครัว การดำเนินกิจกรรมที่ต่อเนื่อง คุณภาพสินค้า การบริหารตลาด ภาวะผู้นำ และการเครือข่ายวิสาหกิจ และ 2) ทรัพยากรทางการบริหารชุมชน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน วัฒนธรรมและประเพณี โครงสร้างประชากร การพัฒนาคนรุ่นใหม่ ทรัพยากรภายในชุมชน การจ้างงานในชุมชนและรายได้ การมีส่วนร่วมของชุมชน การมีตลาดรองรับ ตลอดจนการยอมรับของชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของชมภูท จันนุ้ย และพินิจ ลาภธนานนท์ (2562) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนบนพื้นฐานความอยู่รอดและพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นจาก ปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) ผู้นำของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต้องมีภาวะผู้นำ คุณธรรม และเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิก (2) สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต้องมีเวลาให้กับการทำกิจกรรมหรือการดำเนินงานของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ และ (3) การมีส่วนร่วมและเรียนรู้ร่วมกันในงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม โดยทั้งนี้ ความสำเร็จที่แท้จริงคือการกำหนดเป้าหมายและความต้องการของกลุ่ม ขึ้นมาอย่างชัดเจนนั่นคือ “เพื่อความอยู่รอดและสามารถพึ่งพาตนเองได้”

การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตโควิด-19

ผลการศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์การกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยภายในองค์การในภาพรวม มีความสัมพันธ์ปานกลางกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 โดยตัวแปรย่อยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ต่ำ ได้แก่ จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน ประเภทวิสาหกิจชุมชน และระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในองค์การของวิสาหกิจชุมชนมีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 ในระดับปานกลางและค่อนข้างต่ำ แต่ปัจจัยภายนอกองค์การกลับมีความสัมพันธ์สูงกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะ

วิกฤตโควิด-19 โดยเฉพาะตัวแปรย่อยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความสัมพันธ์สูงสุด แสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีและนวัตกรรมมีความสัมพันธ์กับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 เป็นอย่างมาก ในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 การบริหารจัดการธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและนวัตกรรม จำเป็นต้องใช้สมาร์ตโฟนหรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อใช้งานแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ ในการทำงาน มีการใช้การติดต่อสื่อสารหรือประชุมกันผ่านช่องทางออนไลน์เป็นหลัก รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับสถานะหรือตัวตนและให้ความสนใจกับการตลาดในโลกออนไลน์มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของทงนงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ และคณะ (2563) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง “New Normal” วิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19 : การงาน การเรียน และธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทยที่จะปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนไทยที่แตกต่างไปจากอดีต ทั้งด้านการทำงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจเป็นสิ่งที่จะทำให้มีการทวนกระแสโลกาภิวัตน์ จะมีความเข้มข้นมากขึ้น สังคมจะก้าวเข้าสู่ระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้ทันพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป วิกฤตไวรัสโควิด-19 ครั้งนี้ จะไม่ใช่โรคระบาดครั้งใหญ่ที่สุด และจะไม่ใช่ครั้งสุดท้ายที่คนทั่วโลกจะพบเจอ แต่ทว่า นับจากนี้ไป จะมีโรคระบาดเพิ่มมากขึ้น บ่อยครั้งมากขึ้นอีกเรื่อย ๆ และจะมีการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสอีกจำนวนมาก และเมื่อเกิดภาวะวิกฤตไวรัสระบาดซ้ำขึ้นอีกครั้ง การปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับโลกก็จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภชัย เหมือนโพธิ์ (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการปรับตัวของกลุ่มธุรกิจบริการเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมวิถีชีวิตใหม่ New Normal ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการปรับตัวของกลุ่มธุรกิจบริการ เพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมวิถีชีวิตใหม่ คำนี้ถึงสถานการณ์ปัจจุบันที่ธุรกิจกำลังเผชิญอยู่ และในการปรับตัวของธุรกิจ ผู้ประกอบการควรศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ประกอบการ/ผู้ผลิต เพื่อสามารถนำข้อมูลมาปรับใช้ในการปรับตัวของธุรกิจ และเกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยในสถานการณ์ปัจจุบันผู้ประกอบการ/ผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่อง นวัตกรรมและเทคโนโลยี โลจิสติกส์ โมเดลธุรกิจ และกลยุทธ์ทางการตลาดที่เน้นการสร้างสรรคและนำเสนอสิ่งที่มีคุณค่า เพื่อนำไปสู่วิถีชีวิตถัดไป (Next Normal)

ผลการศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กรกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยภายในองค์กรในภาพรวม มีความสัมพันธ์ปานกลางกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน โดยตัวแปรย่อยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ปานกลาง แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในองค์กรของวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยภายนอกองค์กรในภาพรวม มีความสัมพันธ์ปานกลางกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน โดยตัวแปรย่อยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ต่ำ ได้แก่ วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล และสถานะเศรษฐกิจแสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในองค์กรของวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน ในระดับปานกลางและค่อนข้างต่ำ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตัวแปรสถานะเศรษฐกิจในปัจจัยภายนอกแล้ว จะพบว่ามีความสัมพันธ์ต่ำทั้งกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 และความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน อาจเป็นเพราะแม้ว่าในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 ในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จะได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจทำให้วิสาหกิจชุมชนดำเนินกิจการยากลำบาก แต่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนโดยส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นข้าราชการทหารเรือ ข้าราชการบำนาญ รวมไปถึงกลุ่มภริยาหรือแม่บ้านทหารเรือซึ่งมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจพอสมควรในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 เนื่องจากไม่ขาดรายได้ในส่วนของอาชีพหลักไปเหมือนดังเช่นอาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีหน่วยงานราชการมากมายทั้งส่วนราชการกองทัพเรือ ส่วนราชการภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ให้การสนับสนุนตลาดหรือพื้นที่จำหน่ายสินค้า เช่น ตลาดนัดในส่วนราชการของกองทัพเรือ ตลาดนัดสินค้าเกษตรหน้าอำเภอสัตหีบ หรือพื้นที่จำหน่ายสินค้ากลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเนื่องจากว่าพื้นที่นี้ประชากรโดยส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทหารเรือ มีความมั่นคงทางอาชีพ จึงได้ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจน้อยกว่าที่อื่นระบบเศรษฐกิจจึงอาจไม่ได้รับผลกระทบรุนแรงเท่าพื้นที่อื่นๆ จึงอาจกล่าวได้ว่าแม้พื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จะได้รับผลกระทบจากสถานะเศรษฐกิจ แต่ด้วยความพิเศษของพื้นที่ทหารเรือ ที่มีลักษณะความเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง จึงทำให้สถานะเศรษฐกิจในพื้นที่มีความสัมพันธ์ต่ำต่อการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 และความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนนั่นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชระ ขาวสังข์ (2564) ที่ทำได้ทำการศึกษาเรื่องกระบวนการจัดการกลุ่มเพื่อพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายแบบออนไลน์ ของวิสาหกิจชุมชนตำบล

นาเกษตร อำเภอกอโกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ในสถานการณ์โควิด-19 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อม ธุรกิจมีความสำคัญในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลนาเกษตร อำเภอกอโกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ในภาพรวมมีความสำคัญในการดำเนินงานของกลุ่มในระดับมากที่สุด และปัจจัยทางสังคม และเศรษฐกิจมีความสำคัญในการดำเนินงานของกลุ่มมากที่สุด

ผลการศึกษาดูการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 ในภาพรวม มีความสัมพันธ์สูงกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน โดยแปรย่อยทั้งหมด ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์สูงถึง จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านบัญชีและการเงิน ด้านการจัดการด้านผู้นำกลุ่ม และด้านการผลิต และความสัมพันธ์ปานกลาง จำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการตลาด แสดงให้เห็นว่าการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของของนฤมล อนุสนธิ์พัฒน์ และชเนตตี พุ่มพฤษ (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องทางรอดและแนวทางการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนแนววิถีใหม่หลังวิกฤติ COVID-19 ของไทย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางสำคัญสู่การปรับตัวที่สำคัญให้กับวิสาหกิจชุมชนแนววิถีใหม่หลังวิกฤติ COVID-19 ของไทย ได้แก่ การจัดการรวมกลุ่มกันในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน มุ่งผลิตสินค้าที่แปลกใหม่ การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับวิสาหกิจชุมชน มุ่งพัฒนาสินค้าจากเกษตรกรในชุมชนที่เชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตสินค้าภาคอื่นๆ เน้นการจ้างงานจากคนในท้องถิ่นและเน้นเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน การสร้างวิถีใหม่ในการประกอบอาชีพวิสาหกิจชุมชนของชุมชน มุ่งสร้างวิถีใหม่ในการบริหารจัดการวิสาหกิจของชุมชนการตรวจคัดกรองกลุ่มเสี่ยงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับด้านกระบวนการผลิต การเพิ่มสมรรถนะด้านการบริหารและจัดการพลังงานวิสาหกิจชุมชน มุ่งพัฒนาสมรรถนะการผลิตพลังงานใช้ในท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นจากเดิมสร้างมาตรการการลดการใช้พลังงานสิ้นเปลือง และการจัดการความรู้วิสาหกิจชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน ให้ความรู้แก่พลเมืองและชุมชนในการเข้าถึงระบบการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลี พุทโสม (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถในการปรับตัวกับผลการดำเนินงานและความอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในสถานการณ์โควิด-19 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจและความอยู่รอดของธุรกิจ ผลการ

ดำเนินงานของธุรกิจมีอิทธิพลทางตรงต่อความอยู่รอดของธุรกิจ และยังคงคล้องกับงานวิจัยของ ศุทธิกานต์ คงคล้าย และวินิตรา สีสะพัฒนา (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจชุมชนในภาวะวิกฤต (Covid-19) : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยหอมทองทุ่งควายวัด ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อและทัศนคติของเจ้าของธุรกิจหรือผู้นำกลุ่มมีความสำคัญในการช่วยบริหารจัดการปัจจัยต่าง ๆ ให้สมดุลโดยเฉพาะในช่วงที่เกิดภาวะวิกฤต โควิด-19

จากการอภิปรายผลในข้างต้นนั้น พอจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยหลายฉบับ โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่าบริบทที่เกิดขึ้นกับการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบล สัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรีในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 นั้น ยังคงมีบริบท เช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลงกับงานวิจัยที่ผ่านมาที่วิสาหกิจชุมชนหรือธุรกิจชุมชนจะต้องปรับตัวและ ดำเนินการต่อไปในช่วงโควิด-19 ให้ได้ โดยมีปัจจัยหลายอย่างที่ใกล้เคียงกัน อาจมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องของพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามการจัดการความมั่นคงของ วิสาหกิจชุมชนหรือธุรกิจชุมชนในงานวิจัยหลายฉบับ มีสิ่งสำคัญที่เหมือนกันนั่นก็คือการ ประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุรัตน์ อนันทนาธร (2562) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนตาม แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า วิสาหกิจชุมชนที่มีความมั่นคงส่วนใหญ่มีการ บริหารจัดการที่ยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิสาหกิจชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จและ ขาดความมั่นคงในการดำเนินกิจการส่วนใหญ่แล้วจะมีการบริหารที่ขาดการคำนึงศักยภาพและ จิตความสามารถของตน ขาดความพอประมาณ ขาดการวางแผน การวิเคราะห์สถานการณ์และการ ตัดสินใจที่ไม่มีเหตุผล ไม่มีภูมิคุ้มกัน โดยเฉพาะการสะสมเงินออมและการพัฒนาความรู้ นอกจากนี้ปัญหาเร่งด่วนของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการวางแผน หลายแห่งไม่มีการ วางแผนในการบริหารกิจการ บริหารตามสถานการณ์ทำให้มีความเสี่ยงและไม่มีแผนรองรับใน สถานการณ์ที่คาดคิด

ดังนั้น จึงสามารถสรุปสุดท้ายได้ว่า วิสาหกิจชุมชนนั้นเกิดจากการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบอยู่แล้ว การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 ที่มีรากฐานมาจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้เพื่อรับมือกับสถานการณ์โควิด-19 จึงความสัมพันธ์สูงกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนด้วยนั่นเอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความสมดุลและมีความมั่นคงสามารถดำรงอยู่ได้ในกระแสโลกาวัตน์

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการส่งเสริมความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนหรือธุรกิจชุมชนในการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 รวมถึงภาวะวิกฤตอื่นที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยจากการศึกษาพบว่าปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์สูงกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 และการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19 ก็มีความสัมพันธ์สูงต่อความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้สามารถกำหนดแผนกลยุทธ์องค์กร การบริหารองค์กร การฝึกความเป็นผู้ประกอบการ พฤติกรรมภาวะผู้นำ ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มสามารถยืนหยัดได้ด้วยตัวเอง ลดการพึ่งพาจากภาครัฐและหน่วยงาน เนื่องจากภาวะวิกฤตมีผลกระทบเป็นวงกว้าง การช่วยเหลือจึงอาจมีความล่าช้า

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนหรือธุรกิจชุมชนและประชาชนใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้อย่างเป็นรูปธรรม และสนับสนุนชุดความรู้ที่เหมาะสมกับธุรกิจชุมชนหรือพื้นที่ผู้ได้รับผลกระทบ โดยสอดคล้องกับบริบทชุมชน เป็นการเสริมจุดเด่น และพัฒนาจุดด้อยให้ดีขึ้นเพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ปัจจัยภายนอก

1.1 วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล ควรส่งเสริมสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ กระแสของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อปรับการบริหารจัดการให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่กำลังก้าวผ่านวิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล (New Normal) เข้าสู่ยุค Next Normal

1.2 สภาวะเศรษฐกิจ ควรส่งเสริมการอุดหนุนสินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และจัดตั้งภาคีเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พร้อมทั้งสนับสนุนให้คนรุ่นใหม่มีความต้องการทำงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

1.3 เทคโนโลยีและนวัตกรรม ควรส่งเสริมสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่อำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันและการดำเนินงานของกลุ่ม เช่น การประชุมออนไลน์ การตลาดออนไลน์ การใช้แพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชันในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ตราสินค้า หรือการโฆษณา ซึ่งจะสามารถสื่ออัตลักษณ์ของกลุ่มได้ดีกว่าการจ้างออกแบบ เป็นต้น

2. การจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตโควิด-19

2.1 ด้านการจัดการองค์กร ควรส่งเสริมให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีแผนการดำเนินงานกลุ่มที่ชัดเจน โดยมาจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการวางแผนพัฒนากลุ่ม โดยมีการรณรงค์เชิงบังคับ อาจใช้เป็นเงื่อนไขในการขอรับการสนับสนุนต่าง ๆ จากภาครัฐ โดยต้องติดตามการจัดการองค์กรของกลุ่มอย่างใกล้ชิด มีการลงพื้นที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอยู่เสมอ

2.2 ด้านการตลาด ควรส่งเสริมให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการจัดทำตลาดออนไลน์อย่างจริงจัง รวมถึงจัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้าแบบถาวรให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ปลุกฝั่งวิสาหกิจชุมชนให้มองการตลาดแบบก้าวหน้า

2.3 ด้านบัญชีและการเงิน ควรส่งเสริมให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ในการจัดการเงินและบัญชี และสร้างมาตรการความโปร่งใสของบัญชี พร้อมทั้งจัดตั้งกองทุนสวัสดิการของกลุ่มเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิก โดยจัดให้มีการประกวดและมอบรางวัลแก่กลุ่มที่มีความโปร่งใสและจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก

2.4 ด้านการผลิต ควรส่งเสริมให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ในการบริหารจัดการ วัตถุประสงค์ในพื้นที่สำหรับการผลิตให้เพียงพอ สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีการดึงดูดความสนใจต่อผู้บริโภคในยุคใหม่

2.5 ด้านผู้นำกลุ่ม ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้ประกอบการแก่ผู้นำของกลุ่ม รวมถึงคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารจัดการองค์กร และฝึกอบรมผู้นำกลุ่มให้มีความรู้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในการดำเนินงานกลุ่มภายใต้วิถีชีวิตแบบใหม่ และรับมือกับวิกฤตต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความลุ่มลึกและชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤตต่าง ๆ ในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ครอบคลุมและต่อยอด และควรศึกษาพื้นที่ที่มีบริบทของพื้นที่หรือชุมชนที่มีความใกล้เคียงกับพื้นที่ตำบล สัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ด้วยเพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบต่อไป
3. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการธุรกิจชุมชน เพื่อให้ การศึกษาครั้งต่อไปมีตัวแปรต่อการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมโรค. (2564). *ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคโควิด – 19 ในระดับโลก และในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ. : ผู้แต่ง.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2548). *วิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ. : ผู้แต่ง.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2556). *ถอดบทเรียนวิสาหกิจชุมชนดีเด่น*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562ก). *คู่มือการดำเนินงานกิจการวิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562ข). *คู่มือนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2548). *ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเรื่อง คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และการต่อทะเบียนของวิสาหกิจชุมชน*. เข้าถึงได้จาก www.msociety.go.th/article_attach/18750/20435.pdf.
- กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร. (2565). *สรุปจำนวนวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี*. ค้นหาจาก www.smce.doae.go.th/smce1.
- จันทนา พงศ์สิทธิ์กาญจนา. (2558). *แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพของวิสาหกิจชุมชน เพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุข ในจังหวัดนครปฐม*. วารสาร *Verdian E-Journal Silpakorn University* ฉบับ ภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ ศิลปะ, 8(2), 25.
- ชมภูทก จันนุ้ย และพินิจ ลาภธนานนท์. (2562). *ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนบนพื้นฐานความอยู่รอดและพอเพียง*. วารสาร *ศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 14(1), 67 – 78.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2553). *เอกสารประกอบการสอน วิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางสังคม*. ชลบุรี : ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐนิชา พลดาหาญ และคณะ. (2564). *รูปแบบการสื่อสารแบบ New Normal ที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของประชาชนในยุคโควิด – 19 อำเภอเมือง จังหวัดเลย*. งานวิจัยจากกองทุนสนับสนุนงานวิจัยของบุคลากร. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ณัฐพงษ์ ยิงยง และคณะ. (2565). *พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อของลูกค้าและแนวโน้มธุรกิจหลังวิกฤตโควิด-19 ภายใต้การตลาดแบบความปกติถัดไป*. *วิทยาการ*

จัดการวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 3 (2), 63 –76.

ชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2556). การจัดการและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน. สงขลา : สถาบัน
สันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์ และชเนตติ พุ่มพุกษ์. (2565). ทางรอดและแนวทางการปรับตัวของวิสาหกิจ
ชุมชนแนววิถี ใหม่หลังวิกฤติ COVID-19 ของไทย. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์,
9(1), 1 – 19.

ปาริชาติ คุณปลื้ม. (2563). การปรับตัวของธุรกิจหลังยุค COVID – 19. วารสารการเมือง การบริหาร
และกฎหมาย, 12(2), 99 – 110.

ปริมรดา รัตนประทุม. (2563). แนวโน้มรูปแบบการบริหารธุรกิจหลังเหตุการณ์โควิด-19.
วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรมและการค้า.
ภาควิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรมและการค้า. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.

พรศักดิ์ เหลียงตระกูล. (2560). การจัดการความมั่นคงของกลุ่มออมทรัพย์บ้านพันเสด็จในหมู่ที่ 4
ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชา
การจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัย บูรพา.
พระสัญญา เคนาภูมิ และคณะ. (2552). ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนใน 4 จังหวัดชายแดนลุ่ม
น้ำโขง. สมาคมนักวิจัยในความอุปถัมภ์ของสภาวิจัยแห่งชาติ (วช.). วารสารวิจัยและ
พัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 4 (2), 5 – 20.

พัฒนัคมล อ่อนสำลี. (2564). การปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 23(1), 195 – 206.

พิมพ์ชนก มูลมิตร และ พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2565). ความสามารถเผชิญปัญหาและการปรับตัวสู่การ
จัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน หลังสถานการณ์โควิด-19 ของชุมชนบ้านหัวอ่าว
อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย,
17 (59), 64 – 74.

เยาวภา ปฐมศิริกุล. (2556). กลยุทธ์การบริหารจัดการความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจผล ภั ณ ท์
OTOP จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี : สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

- วัชรระ ขาวสังข์. (2564). กระบวนการจัดการกลุ่มเพื่อพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายแบบออนไลน์ของวิสาหกิจชุมชน ตำบลนาเกตุ อำเภอ โศกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ในสถานการณ์ โควิด19. รายงานวิจัยได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วัลลี พุทโสม. (2564). แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถในการปรับตัวกับผลการดำเนินงานและความอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กลงในสถานการณ์ โควิด-19. *วารสารวิทยาลัยอุตสาหกรรม*, 15(2), 129 – 144.
- วิศลย์ธีรา เมตตานนท์. (2560). การจัดการความรู้ในวิสาหกิจชุมชน : ทางเลือกในการพัฒนาความสามารถในการอยู่รอด. *วารสารพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ*, 9(1), 103 – 126.
- วุฒิสาร ตันไชย และคณะ. (2558). การศึกษาวิจัยการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน. เอกสารประกอบการสัมมนาการเมืองการปกครองไทย 2558 เรื่องพลเมืองและชุมชนพลังเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย. วันที่ 20-21 สิงหาคม 2558. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.
- ศุทธิกานต์ คงคล้าย และวินิตรา ลีละพัฒนา. (2564). การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจชุมชนในภาวะวิกฤติโควิด (Covid-19) : กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยหอมทองทุ่งควัวด์. บทความวิจัยในการประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 9 เรื่อง “การยกระดับงานวิจัยสู่นวัตกรรม”, 761 – 779.
- ศุภชัย เหมือนโพธิ์. (2565). รูปแบบการปรับตัวของกลุ่มธุรกิจบริการเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมวิถีชีวิตใหม่ New normal. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(1), 89 – 104.
- ศรุตานนท์ ซอบประดิษฐ์. (2563). วิกฤติโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไร. *วารสารชัยภูมิปริทรรศน์*. 3(2), 1 – 14.
- สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน). (2563). *New Normal*. เข้าถึงได้จาก <https://www.tosh.or.th/covid19/index.php/infographics/item/25-new-normal-covid-19>.
- สนิทเดช จินตนา. (2562). ความมั่นคงของเศรษฐกิจฐานรากในการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน

ในประเทศไทย. คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาพุทธศาสตร์และความมั่นคง. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมยศ ปัญญา. (2559). วิสาหกิจชุมชนกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารบัณฑิต* *แสงโคมคำ*. 1(1), 73 – 88.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.).

สุนิสา ละวรรณวงษ์ และนรินทร์ สังข์รักษา. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเชิงกลยุทธ์ของวิสาหกิจ ชุมชนอัญมณีและเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อการแข่งขันทางการค้าสู่ประชาคมอาเซียน. *วารสาร Verdian E-Journal. Silpakorn University* ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(1), 1192 – 1211.

สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2543). *การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จามจรี.

เสรี พงศ์พิศ. (2548). *ฐานคิด จากแผนแม่บทสู่วิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

ทงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ และคณะ. (2563). “New Normal” วิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19 : การงาน การเรียน และธุรกิจ. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 4(3), 371 – 386.

ทศพร แก้วขวัญไกร. (2560). ทางรอดเศรษฐกิจด้วยแนวทางวิสาหกิจชุมชน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 9(2), 33 – 50.

ทักษญา สง่าโยธิน. (2560). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน. *วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์*. 12(2), 12 – 25.

ธราพงศ์ ลิ้มสุทธิวันภูมิ. (2558). *บทบาทของภาครัฐก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมโรงแรมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

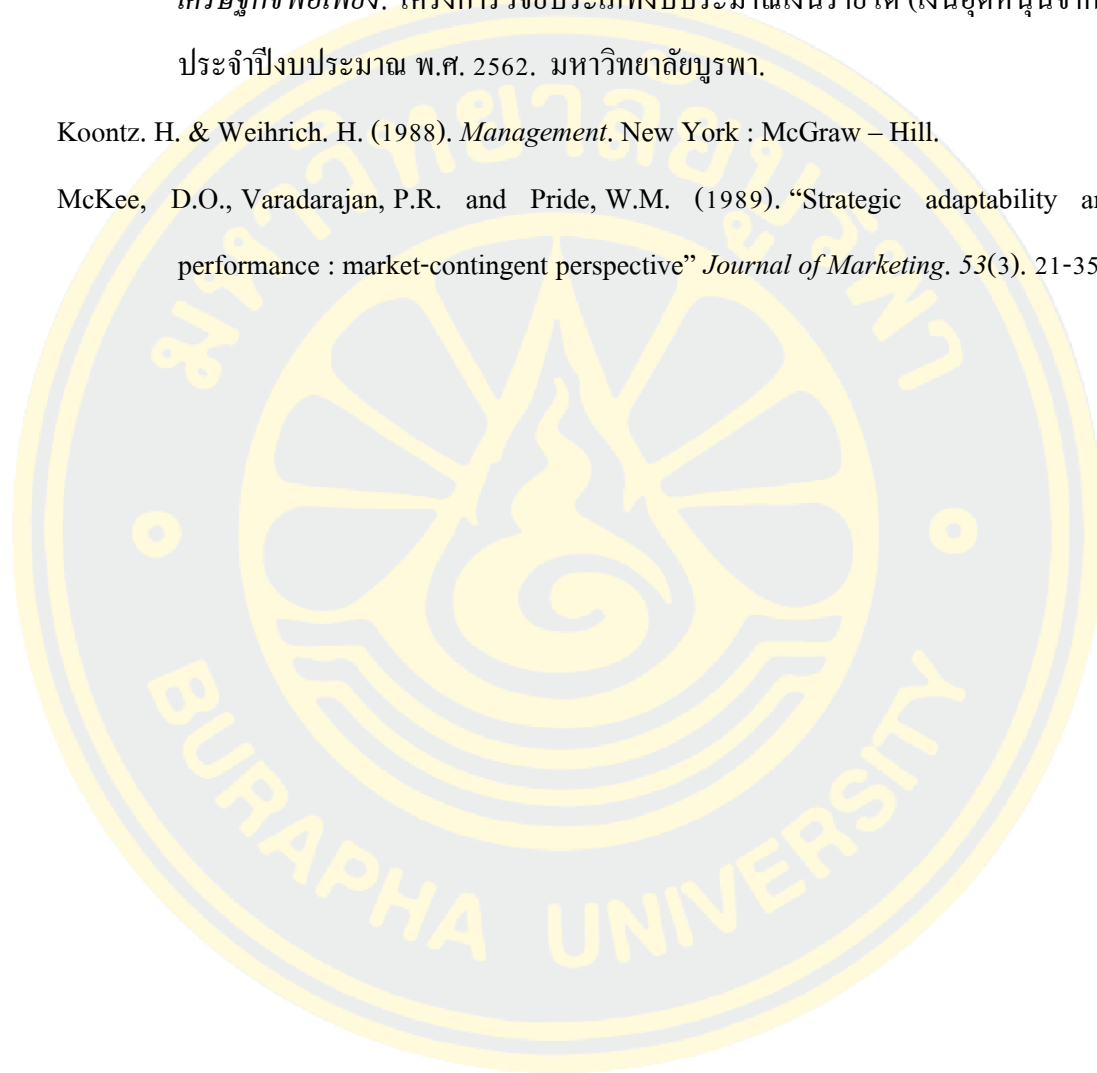
ธิปฎพนธ์ ยิ้มประเสริฐ. (2563). การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและจิตวิทยาการท่องเที่ยว

: แนวทางขับเคลื่อนและฟื้นฟูการท่องเที่ยวโดยชุมชน หลังวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (โควิด - 19). *วารสารศิลปศาสตร์*, 20(2).

อนูรัตน์ อนันตนาธร. (2562). *การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. โครงการวิจัยประเภทงบประมาณเงินรายได้ (เงินอุดหนุนจากรัฐบาล) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Koontz, H. & Weihrich, H. (1988). *Management*. New York : McGraw – Hill.

McKee, D.O., Varadarajan, P.R. and Pride, W.M. (1989). “Strategic adaptability and firm performance : market-contingent perspective” *Journal of Marketing*. 53(3). 21-35.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การทดสอบความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้วิจัย

ผลการวิเคราะห์การหาค่าดัชนีความใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
(ค่า IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ
ชื่อเรื่อง การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสตึก อำเภอสตึก
จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ
ดังรายนามต่อไปนี้

1. ผศ.ดร.อนูรัตน์ อนันทนารช อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา
2. ผศ.ดร.อุษณากร ทาวรรณย์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ผศ.ดร.ศกฤติ อีสริยานนท์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าดัชนีความใช้ได้ของวัตถุประสงค์ (IOC) ของแต่ละข้อไม่น้อยกว่า 0.5
ดังตารางสรุปคะแนนแบบทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ดังนี้

-1 หมายถึง ใช้ไม่ได้ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ 1 หมายถึง ใช้ได้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	อายุ ☐ 18 - 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ ไม่เกิน 15,000 บาท ☐ 15,001 - 20,000 บาท ☐ 20,001 - 25,000 บาท ☐ 25,001 - 30,000 บาท ☐ มากกว่า 30,000 บาท	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	ระยะเวลาการทำงานในวิสาหกิจ ชุมชนแห่งนี้ ☐ น้อยกว่า 2 ปี ☐ 2 - 4 ปี ☐ 5 - 7 ปี ☐ 8 - 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
1	<p>ระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชนของท่าน</p> <p>☐ ขั้นพื้นฐาน (เป็นการผลิตเพื่อการใช้งานท้องถิ่นเป็นหลัก เป็นของกินของใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งชาวบ้านทั่วไปสามารถทำได้)</p> <p>☐ ขั้นก้าวหน้า (เป็นวิสาหกิจชุมชนที่สามารถนำออกสู่ตลาดใหญ่ได้ มีลักษณะเฉพาะตัว มีสูตรเด็ดเคล็ดลับ หรือคุณภาพดีในระดับมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไปได้ เช่น OTOP)</p>	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	<p>ประเภทวิสาหกิจชุมชน</p> <p>☐ การเกษตร</p> <p>☐ การเกษตรอินทรีย์</p> <p>☐ การเกษตรแปรรูป</p> <p>☐ อาหาร</p> <p>☐ หัตถกรรม</p> <p>☐ เลี้ยงสัตว์</p> <p>☐ ปู๋ย</p> <p>☐ อาหารสัตว์</p> <p>☐ ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม</p> <p>☐ ท่องเที่ยว</p> <p>☐ ออมทรัพย์</p> <p>☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....</p>	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
3	ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจ ชุมชนของท่าน ☐ 1 ปี ☐ 2 – 4 ปี ☐ 5 – 7 ปี ☐ 8 – 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชน ของท่าน ☐ ไม่เกิน 50,000 บาท ☐ 50,001 – 100,000 บาท ☐ 100,001 – 150,000 บาท ☐ 150,001 – 200,000 บาท ☐ 200,001 – 250,000 บาท ☐ 250,001 – 300,000 บาท ☐ 300,001 บาทขึ้นไป	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	แหล่งเงินทุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ เงินทุนตัวเอง ☐ เงินสนับสนุนจากหน่วยงาน ☐ เงินกู้ยืม จาก ☐ ธนาคาร ☐ การจําหน่าย-จํานอง ☐ ญาติ พี่น้อง ☐ พ่อ-แม่ ☐ เงินกู้นอกระบบ ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล							
1	วิสาหกิจชุมชนของท่าน ได้รับผลกระทบจากการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social distancing) ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	วิสาหกิจชุมชนของท่าน ได้รับผลกระทบจากการตลาดออนไลน์ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	วิสาหกิจชุมชนของท่าน ได้ใส่ใจในการรักษาสุขอนามัยในพื้นที่ทำกิจกรรม ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
สถานะเศรษฐกิจ							
4	สภาพเศรษฐกิจของประเทศในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ส่งผลทำให้วิสาหกิจชุมชนของท่านดำเนินกิจการยากลำบาก	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	หน่วยงานภาครัฐ ได้ให้การสนับสนุนจัดหาตลาดเพื่อจำหน่าย มีส่วนช่วยทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถจำหน่ายสินค้าในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
สภาวะเศรษฐกิจ							
6	ภาวะวิกฤติโควิด-19 ส่งผลให้ วิสาหกิจชุมชนของท่านขาดแรงงาน ในการดำเนินกิจการ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	สภาพค่าครองชีพที่สูงขึ้นในช่วง ภาวะวิกฤติโควิด-19 มีผลทำให้ รายได้ของวิสาหกิจลดลง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
เทคโนโลยีและนวัตกรรม							
8	สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่าน มี สมาร์ทโฟน หรืออุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เพื่อใช้งานแพลตฟอร์ม ดิจิทัลต่างๆ ในการทำงานหรือ กิจกรรมส่วนตัว ในช่วงภาวะวิกฤติ โควิด-19	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
9	วิสาหกิจชุมชนของท่าน ให้ ความสำคัญกับสถานะบนโลก ออนไลน์มากยิ่งขึ้น ในช่วงภาวะ วิกฤติโควิด-19 เช่น Facebook, Line, Instagram เป็นต้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการใช้การ ติดต่อสื่อสารกันผ่านออนไลน์ เพื่อ อำนวยความสะดวกต่อการทำงาน หรือประชุมที่บ้าน ในช่วงภาวะ วิกฤติ โควิด-19 เช่น Google Meet, Zoom, Line, Facebook Messenger เป็นต้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
11	วิสาหกิจชุมชนของท่าน ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการตลาดออนไลน์มากยิ่งขึ้น ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
ด้านการจัดการ							
1	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับ และกฎในการดำเนินกิจการ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการของกลุ่มในการบริหารและตัดสินใจ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่าน สามารถแสดงความคิดเห็น และร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
ด้านการจัดการ							
4	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิชากิจ ชุมชนของท่านมีรูปแบบการบริหาร จัดการแบบครอบครัว มีการ เกื้อหนุน และช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน โดยไม่ได้มองเพียงแค่ผลกำไร ในรูปของเงินเท่านั้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ด้านการตลาด							
5	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิชากิจ ชุมชนของท่านมีผลิตภัณฑ์ ที่เป็น สินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ หรือสูตรเฉพาะตัว	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิชากิจ ชุมชนของท่านมีการนำบรรจุภัณฑ์ มาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิชากิจ ชุมชนของท่านมีการตั้งราคาสินค้า และบริการที่สูงขึ้น ตามต้นทุน ที่สูงขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิชากิจ ชุมชนของท่าน มีการเพิ่มช่องทางใน การซื้อขายสินค้าและบริการผ่านทาง ออนไลน์	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
ด้านบัญชีและการเงิน							
9	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิชากิจชุมชนของท่าน มีการนำผลกำไรที่ได้มาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และไม่มีการก่อหนี้จากสถาบันการเงินหรือหนี้ออกระบบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิชากิจชุมชนของท่าน มีการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างง่าย เช่น ค่าวัตถุดิบ ยอดขาย และนำมาคำนวณหาส่วนต่างที่เป็นผลกำไรหรือขาดทุน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 รายได้และผลกำไรของกลุ่ม มีการนำมาจัดสรรเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ เช่น เงินสำรองค่าตอบแทนสมาชิก ค่าสวัสดิการสมาชิกเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตให้แก่สมาชิก	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
ด้านการผลิต							
12	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วัตถุประสงค์หลักในการผลิตสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนของท่านเป็นวัตถุประสงค์ที่หาได้จากในชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการตรวจสอบขั้นตอนการผลิตสินค้าและบริการอย่างถี่ถ้วน และตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ก่อนออกจำหน่าย	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน ใช้แรงงานสมาชิกกลุ่มในการผลิตสินค้าและบริการ ไม่ได้มีการจ้างบุคคลภายนอก	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านไม่ได้ใช้เครื่องจักรหรือเครื่องทุ่นแรง เพื่อให้สมาชิกมีงานทำและไม่ขาดรายได้	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
16	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้บริหารกลุ่มที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีความเสียสละ กล้าตัดสินใจ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
17	ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้บริหารกลุ่มที่มีแรงผลักดันในการอยากประสบความสำเร็จสูง และมีความทุ่มเทเพื่อรักษากลุ่มไม่ว่าจะเกิดปัญหา หรือภาวะความกดดันต่าง ๆ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
ด้านความเข้มแข็ง							
1	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งจนถึงปัจจุบัน	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
2	วิสาหกิจชุมชนของท่านมีเงินออมสะสมเพิ่มขึ้นจากผลประกอบการที่ดี	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	วิสาหกิจชุมชนของท่านสามารถแบ่งปันผลกำไรแก่สมาชิกได้อย่างต่อเนื่องทุกปี	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าและเงินปันผล ตั้งแต่เข้ามาเป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
5	ตั้งแต่เข้าร่วมเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ท่านมี หนี้สินลดลงและไม่มีหนี้สินในปัจจุบัน	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
6	สินค้า/บริการ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่านมีกระบวนการผลิตและให้บริการที่ดี มีมาตรฐานได้รับการรับรองคุณภาพจากองค์กรระดับประเทศ เช่น อย. กระทรวงพาณิชย์ หรือการท่องเที่ยวฯ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	วิสาหกิจชุมชนของท่านเน้นย้ำให้สมาชิกทุกคนตระหนักถึงคุณภาพของการผลิตสินค้าและการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	วิสาหกิจชุมชนท่านมีระบบการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าและการบริการตั้งแต่ปัจจัยและวัตถุดิบการผลิต กระบวนการผลิตและการส่งมอบสินค้าและการบริการ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า ดัชนี IOC	แปลผล
		ท่านที่	ท่านที่	ท่านที่			
		1	2	3			
ด้านการขยายต่อ/การพัฒนา (ต่อ)							
9	จุดเด่นของสินค้าและการบริการของ วิสาหกิจชุมชนท่านที่ลูกค้ายอมรับ ได้แก่คุณภาพของสินค้าและการ บริการฯลฯ	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
ด้านความยั่งยืน							
10	ตั้งแต่เข้ามาร่วมเป็นสมาชิกใน วิสาหกิจชุมชนท่านมีความสุขและมี ความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นกับคนในชุมชน	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
11	สินค้าและการบริการของวิสาหกิจ ชุมชนทำให้คนภายนอกรู้จักชุมชน ของท่านมากขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	การมีวิสาหกิจชุมชนทำให้ บรรยากาศของชุมชนดีขึ้น มี ความสัมพันธ์ที่ดีและพึ่งพาอาศัยกัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	การมีวิสาหกิจชุมชนทำให้คนใน ชุมชนตื่นตัวในการเรียนรู้และการ พัฒนาตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	วิสาหกิจชุมชนทำให้คนในชุมชน กล้าที่จะพูด กล้าที่จะรับฟังและกล้า ที่จะตัดสินใจร่วมกันมากขึ้น	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
15	วิสาหกิจชุมชนช่วยให้ชุมชนเกิดการ พัฒนาทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และ สวัสดิการชุมชน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
ผลการวิเคราะห์ค่า IOC						0.96	ใช้ได้

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสหัสขันธ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำโดยนิสิตระดับปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาวิเคราะห์การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสหัสขันธ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ตำบลสหัสขันธ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดชลบุรี ในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์การจัดการความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชนในภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 หรือวิกฤตอื่น ๆ แก่วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบถามนี้ไม่มีค่าตอบแทนหรือผิด ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ โดยผลของการตอบจะไม่กระทบใด ๆ กับท่านทั้งสิ้น และทางผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19
 - ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
- ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ครั้งนี้

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว
และกรอกข้อความในช่องว่างที่ท่านเห็นสมควร

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- 18 - 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 - 50 ปี 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ไม่เกิน 15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท
 20,001 - 25,000 บาท 25,001 - 30,000 บาท
 มากกว่า 30,000 บาท

5. ระยะเวลาการทำงานในวิสาหกิจชุมชนแห่งนี้

- น้อยกว่า 2 ปี 2 - 4 ปี
 5 - 7 ปี 8 - 10 ปี
 มากกว่า 10 ปี

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ระดับตลาดของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

- ขั้นพื้นฐาน (เป็นการผลิตเพื่อการใช้งานในท้องถิ่นเป็นหลัก เป็นของกินของใช้ใน
ชีวิตประจำวันซึ่งชาวบ้านทั่วไปสามารถทำได้)
- ขั้นก้าวหน้า (เป็นวิสาหกิจชุมชนที่สามารถนำออกสู่ตลาดใหญ่ได้ มีลักษณะเฉพาะตัว
มีสูตรเด็ด เคล็ดลับหรือคุณภาพดีในระดับมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไป
ได้ เช่น OTOP)

2. ประเภทวิสาหกิจชุมชน

☐ การเกษตร	☐ การเกษตรอินทรีย์
☐ การเกษตรแปรรูป	☐ อาหาร
☐ หัตถกรรม	☐ เลี้ยงสัตว์
☐ ปุ๋ย	☐ อาหารสัตว์
☐ ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม	☐ ท่องเที่ยว
☐ ออมทรัพย์	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. ระยะเวลาในการดำเนินวิสาหกิจชุมชนของท่าน

☐ 1 ปี	☐ 2 – 4 ปี
☐ 5 – 7 ปี	☐ 8 – 10 ปี
☐ มากกว่า 10 ปี	

4. จำนวนเงินลงทุนของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

☐ ไม่เกิน 50,000 บาท	☐ 50,001 – 100,000 บาท
☐ 100,001 – 150,000 บาท	☐ 150,001 – 200,000 บาท
☐ 200,001 – 250,000 บาท	☐ 250,001 – 300,000 บาท
☐ 300,001 บาทขึ้นไป	

5. แหล่งเงินทุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เงินทุนตัวเอง	
☐ เงินสนับสนุนจากหน่วยงาน โปรดระบุ.....	
☐ เงินกู้ยืม จาก	
☐ ธนาคาร	☐ การจํานำ-จํานอง กับสถาบันการเงิน
☐ ญาติ พี่น้อง	☐ พ่อ-แม่
☐ เงินกู้ยืมจากระบบ	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
วิถีชีวิตแบบนิวนอร์มัล					
1. วิชากิจชุมชนของท่าน ได้รับผลกระทบจากการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social distancing) ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19					
2. วิชากิจชุมชนของท่าน ได้รับผลกระทบจากการตลาดออนไลน์ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19					
3. วิชากิจชุมชนของท่าน ได้ใส่ใจในการรักษาสุขอนามัยในพื้นที่ทำกิจกรรม ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19					
สถานะเศรษฐกิจ					
4. สภาพเศรษฐกิจของประเทศในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 ส่งผลทำให้วิชากิจชุมชนของท่าน ดำเนินกิจการยากลำบาก					
5. หน่วยงานภาครัฐ ได้ให้การสนับสนุนจัดหาตลาดเพื่อจำหน่าย มีส่วนช่วยทำให้กลุ่มวิชากิจชุมชนสามารถจำหน่ายสินค้าในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19					
6. ภาวะวิกฤติโควิด-19 ส่งผลให้วิชากิจชุมชนของท่านขาดแรงงานในการดำเนินกิจการ					
7. สภาพค่าครองชีพที่สูงขึ้นในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 มีผลทำให้รายได้ของวิชากิจลดลง					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
เทคโนโลยีและนวัตกรรม					
8. สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่าน มีสมาร์ตโฟน หรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อใช้งานแพลตฟอร์มดิจิทัลต่างๆ ในการทำงานหรือกิจกรรมส่วนตัว ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19					
9. วิสาหกิจชุมชนของท่าน ให้ความสำคัญกับสถานะบนโลกออนไลน์มากยิ่งขึ้น ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 เช่น Facebook, Line, Instagram เป็นต้น					
10. วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการใช้การติดต่อสื่อสารกันผ่านออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการทำงานหรือประชุมที่บ้าน ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 เช่น Google Meet, Zoom, Line, Facebook Messenger เป็นต้น					
11. วิสาหกิจชุมชนของท่าน ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการตลาดออนไลน์มากยิ่งขึ้น ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19					

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชุมชนในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการจัดการ					
1. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ และกฎในการดำเนินกิจการ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการของกลุ่มในการบริหารและตัดสินใจ					
2. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง					
3. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 สมาชิกในวิสาหกิจชุมชนของท่าน สามารถแสดงความคิดเห็น และร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดแนวทาง และวิธีการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม					
4. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีรูปแบบการบริหารจัดการแบบครอบครัว มีการเกื้อหนุน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยไม่ได้มองเพียงแค่ผลกำไรในรูปของเงินเท่านั้น					
ด้านการตลาด					
5. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีผลิตภัณฑ์ ที่เป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์หรือสูตรเฉพาะตัว					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านการตลาด					
6. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการนำบรรจุภัณฑ์มาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า					
7. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการตั้งราคาสินค้าและบริการที่สูงขึ้นตามต้นทุนที่สูงขึ้น					
8. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการเพิ่มช่องทางในการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านทางออนไลน์					
ด้านบัญชีและการเงิน					
9. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการนำผลกำไรที่ได้มาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และไม่มีการก่อหนี้จากสถาบันการเงินหรือหนี้นอกระบบ					
10. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน มีการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างง่าย เช่น ค่าวัตถุดิบ ยอดขาย และนำมาคำนวณหาส่วนต่างที่เป็นผลกำไรหรือขาดทุน					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านบัญชีและการเงิน					
11. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 รายได้และผลกำไร ของกลุ่ม มีการนำมาจัดสรรเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ เช่น เงินสำรอง ค่าตอบแทนสมาชิก ค่าสวัสดิการสมาชิกเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตให้แก่สมาชิก					
ด้านการผลิต					
12. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วัตถุประสงค์หลักในการผลิตสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนของท่าน เป็นวัตถุประสงค์ที่หาได้จากในชุมชน					
13. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการตรวจสอบขั้นตอนการผลิตสินค้าและบริการ อย่างถี่ถ้วน และตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ก่อนออกจำหน่าย					
14. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่าน ใช้แรงงานสมาชิกกลุ่มในการผลิตสินค้าและบริการ ไม่ได้มีการจ้างบุคคลภายนอก					
15. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านไม่ได้ใช้เครื่องจักร หรือเครื่องทุ่นแรง เพื่อให้สมาชิกมีงานทำและไม่ขาดรายได้					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านผู้นำกลุ่ม					
16. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้บริหารกลุ่มที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูง มีความเสียสละ ก้าวตัดสินใจ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า					
17. ในช่วงภาวะวิกฤติโควิด-19 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีผู้บริหารกลุ่มที่มีแรงผลักดันในการอยากประสบความสำเร็จสูง และมีความทุ่มเทเพื่อรักษากลุ่มไม่ว่าจะเกิดปัญหา หรือภาวะความกดดันต่าง ๆ					

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านความเข้มแข็ง					
1. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งจนถึงปัจจุบัน					
2. วิสาหกิจชุมชนของท่านมีเงินออมสะสมเพิ่มขึ้นจากผลประกอบการที่ดี					
3. วิสาหกิจชุมชนของท่านสามารถแบ่งปันผลกำไรแก่สมาชิกได้อย่างต่อเนื่องทุกปี					
4. ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าและเงินปันผล ตั้งแต่เข้ามาเป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน					
5. ตั้งแต่เข้าร่วมเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ท่านมีหนี้สินลดลงและไม่มีหนี้สินในปัจจุบัน					
ด้านการขยายต่อ/การพัฒนา					
6. สินค้า/บริการ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่านมีกระบวนการผลิตและให้บริการที่ดี มีมาตรฐาน ได้รับการรับรองคุณภาพจากองค์กรระดับประเทศ เช่น อย. กระทรวงพาณิชย์ หรือการท่องเที่ยวฯ					
7. วิสาหกิจชุมชนของท่านเน้นย้ำให้สมาชิกทุกคนตระหนักถึงคุณภาพของการผลิตสินค้าและการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านการขยายต่อ/การพัฒนา					
8. วิสาหกิจชุมชนท่านมีระบบการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าและการบริการตั้งแต่ปัจจัยและวัตถุดิบการผลิต กระบวนการผลิตและการส่งมอบสินค้าและการบริการ					
9. จุดเด่นของสินค้าและการบริการของวิสาหกิจชุมชนท่านที่ลูกค้ายอมรับได้แก่คุณภาพของสินค้าและการบริการฯลฯ					
ด้านความยั่งยืน					
10. ตั้งแต่เข้าร่วมเป็นสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนท่านมีความสุขและมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นกับคนในชุมชน					
11. สินค้าและการบริการของวิสาหกิจชุมชนทำให้คนภายนอกรู้จักชุมชนของท่านมากขึ้น					
12. การมีวิสาหกิจชุมชนทำให้บรรยากาศของชุมชนดีขึ้น มีความสัมพันธ์ที่ดีและพึ่งพาอาศัยกัน					
13. การมีวิสาหกิจชุมชนทำให้คนในชุมชนตื่นตัวในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง					
14. วิสาหกิจชุมชนทำให้คนในชุมชนกล้าที่จะพูดกล้าที่จะรับฟังและกล้าที่จะตัดสินใจร่วมกันมากขึ้น					
15. วิสาหกิจชุมชนช่วยให้ชุมชนเกิดการพัฒนาทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และสวัสดิการชุมชน					

ขอขอบพระคุณทุกท่านอย่างยิ่งที่สละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายนิพนธ์ เขมมากรโรทัย
วัน เดือน ปี เกิด	19 มิถุนายน 2535
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลตราด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	100 หมู่ที่ 8 ตำบลสัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	ปี พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน พนักงานเทศบาล ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ สังกัด กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลเขตรอุดมศักดิ์ ตำบลสัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2561 - 2564 พนักงานเทศบาล ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ สังกัด สำนักปลัด เทศบาลตำบลเกาะสีชัง ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2559 - 2561 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ประสานงาน สังกัด สำนักงานอธิการบดี สถาบันพลศึกษา (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ)
ประวัติการศึกษา	ปี พ.ศ. 2557 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี